

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Nuoret kulttuurivaikuttajina – minkäläistä merkitystä nuorten osallistamisella on kulttuuritoimintoihin?

Salli Tanner

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

09/ 2018

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Salli Tanner	Sivumäärä 39 ja 1 liitesivua
Työn nimi Nuoret kulttuurivaikuttajina – Minkälaista merkitystä nuorten osallistamisella on kulttuuritoimintoihin?	
Ohjaava opettaja Tiina Valkendorff	
Työn tilaaja Helsingin kaupungin kulttuurisen nuorisotyön yksikkö	
Tiivistelmä <p>Voiko helsinkiläinen nuori vaikuttaa oman kuntansa kulttuurilaitosten toimintaan ja miten? Opinnäytetyö on arvio kesäkuussa 2017 tehdystä projektista nimeltään MunTaide. Projektissa palkattiin kesätyönuoria taidelaitoksiin taideassistenteiksi kuukauden ajaksi. Projektissa oli mukana Helsingin, Kotkan ja Mikkelin nuorisopalvelut sekä Taiteen edistämiskeskus. Projektin tavoitteena oli houkutella muita nuoria taidelaitoksiin kesätyönuorten suunnittelemien toimintojen avulla, edistää nuorten vaikuttamista luovin menetelmin, kehittää taideinstituutioiden toimintaa nuorten esittämien kehitysideoiden perusteella, lisätä nuorten viihtyvyyttä taidelaitoksissa sekä kehittää nuorisopalveluiden ja taideinstituutioiden yhteistyötä. Taidelaitokset, joissa nuoret työskentelivät, olivat Lasten ja nuorten taidekeskus Annantalo Helsingistä, Helsingin Musiikkitalo, Kotkan Merikeskus Vellamo sekä Mikkelin taidemuseo. Jokaisessa taidelaitoksessa työskenteli viisi nuorta nuoriso-ohjaajan sekä taidelaitoksen edustajan avustamana.</p> <p>Opinnäytetyö sisältää raportin kesätyönuorten toteutuksista sekä kehitysideoista. Projektin tavoitteita peilataan muun muassa osallisuus ja luovuus käsitteiden avulla. Tietoperusta sisältää esimerkkejä vastaavanlaisista projekteista sekä teoretietoa esimerkiksi kulttuurisesta nuorisotyöstä. Lisäksi työssä esitellään hyödynnetyt tutkimusmenetelmät ja niiden avulla syntyneet tulokset. Lopussa on tulosten analysointia sekä kehitysideointia.</p> <p>Työn päätavoitteena on tuottaa tilaajalle sekä muille osallisille kattava arvio projektista. Työ on myös merkittävä kulttuurisen nuorisotyön projektien kehittämistyössä. Lisäksi sitä voidaan hyödyntää taideinstituutioiden apuna vastaavanlaisten projektien toteuttamisessa. Tutkimusmenetelminä työssä on käytetty haastattelua sekä osallistuvaa havainnointia.</p>	
Asiasanat osallisuus, kulttuurinen nuorisotyö, luova toiminta	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Salli Tanner	Number of Pages 39 +1
Title Could young people have an influence on Cultural Institutions activities?	
Supervisor Tiina Valkendorff	
Subscriber and/or Mentor Culture and Leisure, Helsinki Youth Services, Youth Department.	
Abstract <p>This thesis is a report on a project called MunTaide (MyArt). The project was run by Youth services from three different cities from Finland. City of Helsinki, City of Kotka and City of Mikkeli co-operation with the British Creativity, Culture and Education organization and Art Promotion Centre in Finland. The project took place in June 2017. The concept was to hire young people between 16-17 years of age as summer workers to art institutions. The Art institutions involved was The Helsinki Music Centre, Annantalo Arts Centre, Art Museum of Mikkeli and Maritime Centre Vellamo in Kotka. The job title for young people was an art assistant. There was a youth leader and an art producer helping the young people.</p> <p>Purposes of the project was to find out new ways to embrace facilities, develop young people creativity and skills to work. Also, to learn them more about cultural institutions. For the cultural institutions the purposes of the project were to engage in dialogue with the young people, to understand better how to engage them in their cultural institutions and to help them develop new approaches and understanding to the work of your cultural institution. The project was intended to challenge assumptions and push the boundaries.</p> <p>The aim of my work was to give as comprehensive report of the project as possible. Also, give others an example of this kind of project. In the theory part of my work I open terms as complicity, cultural youth work and creativity. The methods I used was observation and interviews.</p>	
Keywords cultural youth work, creative activity, influencing, complicity	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
1.1 Tilaaja: Helsingin kaupungin kulttuurisen nuorisotyön yksikkö	8
2 TIETOPERUSTA	10
2.1 Museum as toolbox, Kulttuuri- TET, #munmuseo	11
2.2 Osallisuus	13
2.3 Kulttuurinen nuorisotyö	15
2.4 Luovuus	18
3 MUNTAIDE- PROJEKTIN RAPORTTI	19
3.1 Paul Collardin koulutus	20
3.2 Nuorten toteutukset	21
3.3 Nuorten kehitysideat ja niiden toteutuminen	24
3.4 Kyselyn rakenne ja vastaukset	28
4 JOHTOPÄÄTÖS	31
4.1 Tutkimustyön tulokset	31
4.2 Taidelaitosten palaute	34
4.3 Kehitysideoita	35
4.4 Lopuksi	37
LÄHTEET	39
LIITTEET	42

1 JOHDANTO

”Nuorissa ja nuorten luovuudessa on maailman toivo.” (Uusikylä 2008, 80)

Alueelliset kulttuurikeskukset eivät ole kiinnostavia paikkoja nuorten mielestä. Jos nuoret saisivat itse tuottaa sisältöä kulttuurilaitoksessa, voisi tilanne muuttua. Tutkimuksen mukaan tällainen sisällöntuotanto kiinnostaa nuoria. (Lindholm 2015, 141.) Opinnäytetyöni tutkimuskysymys on: *Minkälaista merkitystä nuorten osallistamisella on kaupunkien kulttuuritoimintoihin?*

Keväällä 2017 Helsingissä tapahtunut organisaatiouudistus yhdisti lautakuntia ja viirastoja toimialoiksi ja palvelukokonaisuuksiksi. Keskushallinnon lisäksi Kaupungin toimialoja ovat Kasvatus ja koulutus, Kaupunkiympäristö, Sosiaali- ja terveys sekä Kulttuuri ja vapaa-aika. (Helsingin kaupunki 2016.) Uudistus mahdollistaa entistä rikkaampaa yhteistyötä kaupungin virastojen välillä. Opinnäytetyössäni esiintyy Kulttuuri ja vapaa-ajan toimiala, johon kuuluu kulttuuri-, liikunta-, ja nuorisopalvelut. Yksi yhteistyökokeilu toteutettiin kesällä 2017 Nuoriso- ja kulttuuripalveluiden toimesta. Kyseessä on MunTaide niminen projekti.

MunTaide on Helsingin, Kotkan ja Mikkelin nuoriso- ja kulttuuritoimijoiden sekä Taideteen edistämiskeskuksen kesällä 2017 järjestetty projekti. Sen tavoitteena oli edistää nuorten luovuutta sekä kehittää työelämätaitoja palkkaamalla viisi 16-17-vuotiasta kesätyönuorta neljään eri taideinstituutioon kuukauden ajaksi. Eli yhteensä kaksikymmentä nuorta oli mukana projektissa. Taidelaitoksista mukana oli Helsingin Musiikkitalo sekä Annantalo, Mikkelin taidemuseo sekä Kotkan Merikeskus Vellamo. Nuorten apuna projektissa oli nuoriso-ohjaajan sekä taideinstituution edustajan muodostama työpari. Olin itse palkattuna nuoriso-ohjaajan roolin Annantalossa. Projektilla haluttiin kannustaa taideinstituutioita dialogiin nuorten kanssa, auttaa heitä sitouttamaan nuoret heidän taidelaitoksiinsa sekä auttaa heitä kehittämään uusia lähestymistapoja. Tavoitteena oli, että taidelaitokset ottavat nuorten mielipiteet huomioon pitkän aikavälin toiminnassaan. Lisäksi tavoitteena oli kulttuurilaitosten ja Nuorisopalveluiden yhteistyö, osallistavien menetelmien hyödyntäminen nuorten vaikuttamistyössä sekä kulttuuritilojen haltuunotto. Projektin painopisteenä oli nuorten ideointi itse. Kesätyönuoria palkattiin projektiin taidelaitokseen taideassistentin työnimikkeellä.

Helsingissä projekti kuului kulttuurisen nuorisotyön 16- 17- vuotiaiden nuorten kesätyöllistämiseen. Kesäkuun aikana nuoret toteuttivat taidelaitoksissa muun muassa tapahtumia sekä tekivät pitkän tähtäimen suunnittelutyötä taidelaitosten kehittämiseen.

Opinnäytetyö sisältää raportin kyseisestä projektista. Raportissa on kerrottu projektintaustoista, nuorten toteutuksista, kehitysideoista ja niiden toteutumisista. Työssäni pohdin myös projektin onnistumista kesätyönuorten ja työntekijöiden palautteet huomioon otettuna. Lisäksi palautteen perusteella luodut kehitysideat voivat auttaa tulevaisuudessa vastaavien projektien suunnittelutyössä. Tein syventävän harjoittelun Helsingin kulttuurisen nuorisotyön yksikköön, Nuorten toimintakeskus Happeen. Olenkin poiminut pohdintaan paljon otteita syventävän harjoitteluni raportista. Opinnäytetyöni tavoitteena on antaa vinkkejä toimintamalliin Helsingin kaupungin virastojen ja eri toimijoiden yhteistyöhön hyödynnettäväksi.

Helsingin kaupungin Hallintosääntöjen 27. luvun toisessa kohdassa mainitaan kaupunkilaisten nuorten osallistuminen ja vaikuttaminen. (Helsingin kaupunginvaltuusto 2018.) Kaupungissa toimiva Nuorisovaltuusto on Kuntalakiin (410/2015) ja Nuorisolakiin (1285/2016) perustuva toimielin. Neuvoston tehtävänä on edesauttaa nuorten osallistumista Kaupungin toiminnan suunnitteluun (Nuorisoneuvosto 2018). Työssäni ei ole tavoitteena pureutua sen enempää Nuorisoneuvoston toimintaan, vaan mainita se ainoastaan toimivana esimerkkinä tämänhetkisestä nuorten vaikuttamiskeinosta Helsingissä. Työn teema on enemmänkin ”Kulttuurinen Ruuti”. Voisiko kaupunkia muuttaa kulttuurilla eikä ainoastaan politiikalla? Voisiko nuori ottaa kantaa kaupungin kulttuuriin esimerkiksi keskustelemalla kulttuurista päättävien kanssa?

Tilajana opinnäytetyössä toimii Helsingin kaupungin Nuorisopalveluiden kulttuurisen nuorisotyön yksikkö. Tilajasta kerron tarkemmin johdannon lopussa.

Opinnäytetyössäni ei puhuta niinkään nuorten kulttuurisesta osallisuudesta tai itseilmaisusta. Eli esimerkiksi tanssin, kuvataiteen tai vaikka musiikin harrastamisesta. Ne ovat ainoastaan listattu kaupungin kulttuurisen nuorisotyön toiminnoista kertovassa kappaleessa. Nämä ovat kyllä tärkeitä elementtejä nuoren identiteetin kehittymisessä, muttei niinkään aktiivisen kansalaisuuden rakentumisessa. Tässä työssä keskity-

tään nuorten osallisuuteen kulttuuritoiminnoissa esimerkiksi tapahtumajärjestämisen muodossa.

Suoranaista ongelmaa ei ole, mutta kulttuurilaitosten ja nuorten välisessä kanssakäymisessä on vielä kehitettävää. Projektit eivät saa jäädä kertaluontoisiksi vaan nuorten osallistamisen tulee sisältyä taidelaitosten toiminnan suunnitteluun vuositain. Lisäksi kulttuurisen nuorisotyön ei tarvitse keskittyä tiettyihin nuorisotiloihin ja tietyille alueille vaan se voidaan levittää esimerkiksi kaupungin keskustaan. Kulttuuriin nuorisotyöhön ei tarvita uusia tiloja, kun kulttuurin harrastamiseen soveltuvia tiloja on kaupungissa jo entuudestaan. MunTaide- projekti oli loistava malli kulttuurisen nuorisotyön jalkauttamiseen ydinkeskustaan.

Ennen tutkimustyön aloittamista täytin tutkimuslupahakemuksen. Tutkimuslupa tulee hakea aina kun tutkimuksen kohteena on toimialan asiakkaat. Eli tässä tapauksessa Nuorisopalveluiden ”asiakkaat” eli nuoret. Hakemuksen liitteeksi laitettiin tutkimussuunnitelma ja nämä molemmat toimitettiin nuorisotoimenjohtajalle allekirjoitettavaksi. Vasta lupahakemuksen hyväksynnän jälkeen sain virallisesti aloittaa tutkimustyön. Tutkimusmenetelminä opinnäytetyössäni käytin osallistuvaa havainnointia ja haastattelua. Osallistuva havainnointi tarkoittaa, että tutkija kerää aineistoa samalla kun osallistuu itse tutkimansa yhteisön toimintaan (Eskola, Suoranta 2000, 98). Valitsin osallistuvan havainnoinnin tutkimusmenetelmäksi, koska toimin tutkittavan ryhmän vastuullisena ohjaajana.

Havainnoinnin lisäksi, hyödynsin tutkimusmenetelmänä haastattelua, jonka toteutin kyselyn muodossa. Suunnittelin ja toteutin anonyymin kyselyn 15 projektiin osallistuneelle kesätyönuorelle. Kysely toteutettiin kesätyöjakson viimeisenä päivänä. Siinä kysyttiin nuorten aikaisemmasta käsityksestä taidelaitoksista, yhteistyön onnistumisesta projektin aikana, henkilökohtaisista onnistumisen kokemuksista sekä suhtautumisesta kulttuurialaan. Itse keräämäni aineiston lisäksi hyödynsin tutkimustyössä muun muassa lukuisia kirja lähteitä, internet lähteitä ja videoita. Aineiston analyysimenetelminä käytin sisällönanalyysia sekä teorialähtöistä analyysia. Analyysimenetelmien valintaan vaikutti tutkimuskysymys ja tutkimuksen tavoite.

Haluaisin vielä korostaa, että käytän tekstissäni vaihtelevasti termejä kulttuurilaitos, kulttuuri-instituutio, taideinstituutio, taidelaitos, kulttuurikeskus ja taidelaitos. Kaikki kuvaavat MunTaide- projektissa mukana olleita taidelaitoksia.

1.1 Tilaajan esittely: Helsingin kaupungin kulttuurisen nuorisotyön yksikkö

Helsingin Kulttuurisen nuorisotyön yksikkö kuuluu Nuorisopalveluihin, joka on osa Kulttuurin- ja vapaa-ajan toimialaan eli KuVa:a. Toimialan johtaja on Tommi Laitio ja nuorisoasianjohtaja Mikko Vatka. Helsingin kaupungin Nuorisopalvelut tarjoaa nuorille valtaa ja vastuuta, sekä vahvistaa nuoren luottamusta itseensä ja ympäristön tulevaisuuteen. Toiminta on nuorten ehdoilla ja nuorten kanssa. Nuoria autetaan käyttämään ja samalla muuttamaan Helsinkiä. Esimerkiksi eri asuinalueita parannetaan yhdessä nuorten kanssa. Niiden nuorten kanssa tehdään enemmän, jotka tarvitsevat enemmän. Nuorisopalvelut tuottavat ja käyttävät tietoa helsinkiläisten nuorten elämästä. Helsingissä on yli 60 nuorisotaloa ja -tilaa, joissa voi harrastaa, osallistua tapahtumiin, osallistua kursseille, leireillä, vaikuttaa ja saada tukea, apua ja neuvontaa. (Nuorisoasiainkeskus 2017, 6.) Ydinkohderyhmä on 10- 18- vuotiaat nuoret. Suurin osa noin 400:ta työntekijästä on nuoriso-ohjaajia. Nuorisopalveluiden koordinoimia aktiivisia tai loppuneita hankkeita ja tutkimuksia on paljon. Esimerkiksi Hyvä vapaa-aika-, Klaari, Oma muotoinen koti-, Tuota yhdessä- ja Well played- hanke ovat tärkeitä aiheita tukevia hankkeita. Esimerkiksi Klaari kehittää nuorten ehkäisevää päihde-työtä. (Nuorisopalvelut 2018.)

Nuorisopalveluiden eli entisen Nuorisoasiankeskuksen keskeisimpiin tavoitteisiin kuuluu nuorten osallisuuden edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen. Osallistumismahdollisuuksien lisääminen edistää tavoitteisiin pääsyä. (Nuori Helsinki 2009.) Yhteistyötä tehdään erilaisten taidetoimijoiden ja taidelaitosten kanssa. Yhteistyön merkityksen uskotaan vahvistuvan tulevaisuudessa. Lisäksi kulttuurista toimintaa levitetään alueellisille nuorisotaloille. (Laurio 2014, 33.)

Helsingin nuorisotoimi tarjoaa vapaa-ajan harrastustoimintaa. Varsinainen taiteen opetus on rajattu pois, koska Helsingissä on jo paljon taidetta opettavia toimijoita. Harrastustoiminta perustuu vapaaehtoisuuteen, siksi formaaliin opetukseen liittyvät ”tasoilla” etenemiset puuttuvat toiminnasta. (Laurio 2014, 33.)

Helsingin kaupungin kulttuuriseen nuorisotyöhön sisältyy monia eri "taidemuotoja". "Päämajana" toimii Nuorten kulttuurikeskus Happi, jossa on suurin osa kaupungin kulttuurisen nuorisotyön toiminnoista. Ensimmäisenä esimerkkinä on Teatteriryhmä Narri. Tämän vuotisella kaudella Narrissa pyörii noin kaksikymmentä vakituista ryhmää. Ryhmät koostuvat 10-27- vuotiaista nuorista. Suurin osa ryhmistä harjoittelee Kulttuurikeskus Hapen tiloissa, mutta loput on levittäytynyt ympäri kaupungin nuorisotiloja. (Narri 2018.)

Hapen tiloissa toimii myös Katutaidetoimisto Supafly. Katutaidetta kehitetään ja edistetään tarjoamalla nuorille mahdollisuus uusien ilmaisukeinojen löytämiseen ja tekemällä uusia "areenoita" nuorten katutaidetoimijoille. Toimintaa tuetaan ohjaamalla ja tarjoamalla materiaaleja, neuvontaa ja tietoa. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa toimii lähtökohtana toiminnalle. Katutaiteella on useita eri harrastuspaikkoja suunnittelua ja toteutusta varten. Lukuisat projektit, tapahtumat, näyttelyt ja toimivat konseptit osoittavat katutaiteen kiinnostavan kaupungin nuoria. (Katutaide Helsinki 2018.)

Video-, valokuva-, ja radiotuotantoa voi harrastaa Hapen mediassa. Nuori pääsee toteuttamaan radio-ohjelmaa, kameratuotantoa, musiikkivideoita ja elokuvia itsenäisesti tai ohjatusti. (Hattumedia 2018.)

Kannelmäen nuorisotalolla toimiva Värkkäämö, on 13-29- vuotiaille suunnattu ilmainen tila, jossa voi työskennellä kädentaitojen ja kuvataiteen parissa. Tilat tarjoavat välineet sekä materiaalit maalaamiseen, kankaanpainantaan ja ompeluun. Kahdesti viikossa olevien avoimien iltojen lisäksi Värkkäämössä on ohjattuja työpajoja. Tilassa voi työskennellä itsenäisesti tai halutessaan ohjaajan avustuksella. (Värkkäämö 2018.)

Toinen kulttuuritoimintoihin keskittynyt nuorisotila on Harjun nuorisotalo Kalliossa. Nuorten käytettävissä on kädentaitojen verstaas, pimiö, näyttelytila, demostudio, treenikämpät sekä ammattitaitoiset ohjaajat. Harjun väki osallistuu myös vuosittain alueelliseen toimintaan, esimerkiksi Kallio kukkii ja Kallio kipinöi tapahtumissa. (Harjun nuorisotalo 2018.) Lisäksi Helsingin kaupungin nuorisotaloilla on monen eri tanssilajin opetusta.

Tehdessäni tutkimustyötä sain kuulla Hapen vuokrasopimuksen päättyvän muutama vuoden sisällä. Käsittääkseni koko toiminnan tulevaisuus on epävarmaa. Toiveena olisi säilyttää talon eri toimijoiden tiivis yhteistyö, mutta mahdollisuutena on myös toimintojen levittäytyminen ympäri kaupungin nuorisotaloja. Tämä kuitenkin tarkoittaisi sitä, että toimintoihin tarvittavaa kalustoa tulisi hankkia lukuisa määrä. Henkilökunta ainakin toivoo, että tulevaisuudessa palvelut olisivat yhdessä yhteisissä tiloissa, jotka on suunniteltu toimintoja varten.

MunStadi on Helsingin kaupungin Nuorisopalveluiden nettisivu, josta löytyy kattavasti ja selkeästi kaikki helsinkiläisten nuorten vapaa-aikaan liittyvä. Sieltä löytyy kaikkien nuorisotalojen sijainnit karttoineen. Lisäksi sieltä voi etsiä sopivan harrastuksen hakutoiminnolla, sekä saada neuvoja opiskeluun ja työnhakuun. Vaikuttamisosiossa voi selata Nuorisoneuvoston tekemiä aloitteita tai jättää oman aloitteensa.

2 TIETOPERUSTA

Aloitan tietopohjan kertomalla oman historiani liittyen MunTaide- projektiin. Tulin mukaan keväällä 2017, kun aloitin syventävän harjoitteluni Nuorten kulttuurikeskus Hapessa. Harjoittelun tavoitteisiin kuului tutustua kulttuuriseen nuorisotyöhön sekä osallistua kesän 2017 kesätyöprojekteihin. Jo varhain harjoitteluni alussa sovimme ohjaajani kanssa, että tekisin harjoittelun lisäksi myös opinnäytetyöni samasta aiheesta eli MunTaide- projektista. Sovimme, että opinnäytetyöstä tulisi raportin omainen arvio kyseisestä projektista.

Alkuperäisenä ideana oli, että toimis in nuoriso-ohjaajien työparina, ja tekisin samalla tutkimustyötä. Tarkoituksena oli, että kävisin kaikissa projektin toimipisteissä, jotta saisin mahdollisimman kattavan kuvan kaikista projektiin osallistuneiden nuorten toteutuksista. Roolini muuttui yllättäen, kun minua pyydettiin sijaistamaan Annantalon nuoriso-ohjaajaa sairastapauksen vuoksi. Työtehtävän takia sain tehtyä perusteellista osallistuvaa havainnointia, mutta lähinnä Annantalon toiminnasta. Onnistuin kuitenkin sovittelemaan työaikani niin, että pääsin vierailemaan Kotkan Merikeskus Veljälämon kesätyönuorten järjestämässä tapahtumassa kesäkuun lopussa sekä haastattelemaan Musiikkitalon porukkaa lyhyesti. Mikkelin nuorten tapahtuma oli vasta syys-

kuussa, joten pääsin sinnekin tutustumaan. Lisäksi syksyllä 2017 järjestettiin projektiin osallistuneiden nuoriso-ohjaajien sekä taidetoimijoiden edustajien tapaaminen, jossa refleктоitiin projektin onnistumista sekä esiteltiin nuorten tuotoksia ja ideoita. Tapaamisessa esitetyistä palautteista kerron viimeisessä kappaleessa.

Nuoriso-ohjaajana toimiessani työni keskeisimpiin tavoitteisiin kuului nuorten käytännön työskentelyn tukeminen sekä toiminnan soveltumisen nuorille varmistaminen. Toimin nuorisotyön ja nuorten asiantuntijana perehdyttämällä muut toimijat nuorten kanssa työskentelyyn. Tehtäviini kuului sitouttaa, motivoida ja ryhmyttää nuoret. Sovin vastaavan tuottajan kanssa nuorten työajoista ja valvoin että jokainen tulee ja lähtee ajallaan. Toimin viestituojaena henkilökunnan nuorten välillä. Osallistuin nuorten kanssa aamu- ja iltasiivoukseen. Päivystin pihalla nuorten kanssa vastuullisena aikuisena tilanteissa, joissa pihalla oli paljon ihmisiä. Vastaanotin nuorten verokortit ja henkilötietolomakkeet ja toimitin ne omalle esimiehelleni. Autoin työpajojen kaasaamisessa, vetämisessä sekä siivoamisessa. Kannustin nuoria markkinointiin esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. Kesäkuun lopussa sain kirjoittaa nuorten työtodistuksiin kuvauksen nuorista. Tarkemmin MunTaide- projektista ja nuorten toteutuksista kerrotaan luvussa 3.

Ennen varsinaista raporttia MunTaide- projektista kerron sen "esikuvista" ja inspiraation lähteistä. Lisäksi avaan MunTaide- projektiin vahvasti liitettäviä käsitteitä kuten: osallisuus, kulttuurinen nuorisotyö sekä luovuus. Avattavat käsitteet kytkeytyvät vahvasti toisiinsa. **Kulttuurinen nuorisotyö antaa mahdollisuuden osallisuuteen, joka taas vahvistuu edistämällä luovuutta.**

2.1 Museum as toolbox, Kulttuuri- TET ja #munmuseum

Kun puhutaan taideinstituutioiden ja nuorisopalveluiden yhteistyöstä, on hyvä kertoa aikaisemmista vastaavanlaisista projekteista. Näistä projektit toimivat jonkinlaisina esikuvina MunTaide- projektille. Ensimmäisenä esimerkkinä "Museum as toolbox". Euroopan Unionin Creative Europe- ohjelman rahoittama kaksivuotinen projekti, jossa oli mukana viisi eurooppalaista museota. Syksyllä 2015 alkanut projekti lähti liikkeelle kysymyksestä, miten nuoret saataisiin kiinnostumaan nykytaiteesta. Projektin haluttiin lisäävän nuorten ja museoiden välistä kommunikointia. Projektissa tutkittiin

nuorten kanssa, mitä he näkevät taidemuseoissa ja niiden toiminnassa. Miten taidemuseot liittyvät nuorten omaan elämään ja mitä museoissa voitaisiin kehittää ja miten. Nuorten tehtävänä oli visioida museota ja sen avulla ymmärtää, että museo on relevantti paikka myös heille. Tavoitteena oli kehittää tapa, joka kannustaisi nuoria osallistumaan toimintaan, koska suunnittelu ja toteutus on nuorista itse lähtöisin. (Museum as toolbox 2016.)

Helsingin kaupungin Nuorisoesiankeskuksen toteuttama Kulttuuri-TET on Espoon Modernin taiteen museosta eli EMMA:sta lähtenyt uudenlainen työelämään tutustumisprojekti, jossa haluttiin työskennellä nuorten työelämään pääsyn eteen sekä estää syrjäytymistä. TET- lyhenne tarkoittaa työelämään tutustumista. Perinteisestä työelämään tutustumisesta Kulttuuri- TET erosi niin, että se tehtiin yksilösuorituksen sijaan ryhmissä. Nuoret tekivät luovaa projektia eikä mekaanista työtä kuten tavaroiden hyllyttämistä ruokakaupassa. Jaksoon kuului työelämätaitojen läpikäyntiä, nuorten itse suunnitteleminen projektien esittelemistä sekä arvioimista. Nuorten työtehtäviin saattoi kuulua esimerkiksi sisällön tuottamista yritysten nettisivuille tai blogiin. Projektissa oli mukana Helsingin ja Espoon opetustoimet sekä nuorisopalvelut. Yhteistyökumppaneina projektissa oli muun muassa Suomen Kansallisooppera, Suomen Kansallisteatteri, Tanssin Talo ry. sekä Helsingin kaupunginorkesteri. Projekti mahdollisti nuorille ensikokemuksen ”oikeista töistä” sekä toimi mahdollistajana nuorten äänen kuulumiselle. Projektin avulla saatiin nuoret osallistumaan yritysten ja kulttuurilaitosten toiminnan kehittämiseen. Ajatuksena projektissa oli nuorten potentiaalinen käyttö, joka harvoin jää käyttämättä sille suunnattujen tilojen puuttumisen takia. Projektin aikana kulttuuri- TET:iläiset toteuttivat muun muassa videomateriaalia Kansallisteatterin näytelmän markkinointiin, järjestivät näyttelyn EMMA:aan sekä auttoivat Tanssin talon tapahtuman tuottamisessa. (Kulttuuri- TET 2015.)

#munmuseo oli kesällä 2016 järjestetty projekti, jossa oli mukana Helsingin nuorisoesiankeskus (nykyinen Nuorisopalvelut) sekä kuusi helsinkiläistä taidemuseota. Projekti on saanut inspiraationsa jo aikaisemmin mainitsemani Museum as Toolboxista. #munmuseo- projektin taidemuseot olivat Amos Anderssonin taidemuseo, Ateneumin taidemuseo, Designmuseo, HAM- Helsingin taidemuseo, Sinebrychoffin taidemuseo sekä Helsingin Taidehalli. Projektin luojana toimii MunTaide- projektissa-kin mukana ollut Paul Collard, joka koulutti projektin alussa mukana olleet nuoret,

nuoriso-ohjaajat sekä museoiden henkilökunnan. Projektissa kolmekymmentä 16-20-vuotiasta nuorta ideoivat museoiden ja nuoriso-ohjaajien avulla uusia keinoja, joilla lisättäisiin nuorten asiakkaiden viihtyvyyttä museoissa. Projektin tarkoituksena oli esitellä museon toimintaa nuorille ja saada heitä enemmän asiakkaaksi museoon. Kolmiviikkoinen suunnittelu huipentui jakson lopussa järjestettyyn #munmuseo- tapahtumaan, joka sisälsi nuorten suunnittelemaa ja toteuttamaa ohjelmaa kaikissa museoissa. Nuoret olivat suunnitelleet museoihin muun muassa erilaisia työpajoja, esityksiä sekä opastuskierroksia. (MunMuseo 2018.)

Mielestäni mielenkiintoisin #munmuseo nuorten suunnittelema näyttely oli Taidehallin Tom's Pleasure Garden. Tom of Finland- teoksista luodussa näyttelyssä oli muun muassa Tom of Finland- piirroksien värityksiä sekä teemaan sopiviin asusteisiin pukeutumista. Lisäksi tapahtumassa oli esiintynyt helsinkiläinen lesbokuoro nimeltään Kaupungin naiset. Näyttelytila oli naamioitu puistoksi, jonka kerrotaan toimineen entisajan tapaamispaikkana homomiehille.

2.2 Osallisuus

Yksilön kokemuksen ja yhteisön vuorovaikutus on keskeisintä osallisuudessa. Yksilön on tunnettava merkittävyytensä yhteisölle ja mahdollisuutensa vaikuttamisesta. Osallisuus yhteisön näkökulmasta edellyttää yksilön tunnistamista ryhmän täysvaltaiseksi jäseneksi. Nuorten ääntä on kuultava huomioimisen lisäksi. (Kiilakoski 2007, 73.) Rohkaisemalla nuoria toimimaan yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja lähiympäristönsä kehittämisen puolesta, edistetään aktiivista kansalaisuutta ja osallisuutta. (Nuori Helsinki 2009,18.)

Osallisuus on vastuullista. Se edellyttää nuorelta tietoa, taitoa, motivaatiota. Leireillä, koulussa ja jopa netissä syntyneissä nuorten omissa ryhmissäkin on osallistumista. Niissä kehitellään tyylejä ja mielipiteitä. Nuorisotyössä järjestettävät kerhot ja tapahtumat edistävät nuoren vuorovaikutustaitoja, empatiakykyä ja osallistumista vastuullisten ja sitouttavien toimintojen avulla. (Nuori Helsinki 2009, 15.) Nuorisotaloilla osallisuutta edistetään muun muassa demokraattisilla talokokouksilla, jossa nuoret saavat antaa ehdotuksena talon hankintoihin, kerhoihin, tapahtumiin ja sääntöihin liitty-

vissä asioissa. Vastuullisuutta nuoret saavat toimiessaan apuna ohjaustehtävissä. (Nuori Helsinki 2009, 18.)

Humanistisen ammattikorkeakoulun (Humak) vuonna 2015 julkaisema, Humakin lehtorin Arto Lindholmin toimittama teos on niemeltään ”Ei-kävijästä osalliseksi”. Se perustuu Humakin toteuttamaan Vetovoimaa kulttuurikeskuksiin- hankkeeseen, jota tuki opetus- ja kulttuuriministeriö. Humak yhteistyössä pääkaupunkiseudun kulttuurikeskusten kanssa yritti löytää keinoja kulttuurin ja taiteen yleisöjen valikoituneisuuden lieventämiseen. Teoksen tavoite on tuoda kulttuurialan keskusteluun näkemys osallistamisen keinoista. (Lindholm 2015, 10.) Kulttuurikeskuksia kiinnosti se kohderyhmä, joka ei aktiivisesti osallistu heidän toimintaansa. Asiakkaita toivottiin rahoituksen takia, koska muuten mielekästä toimintaa on vaikea ylläpitää. Lisäksi taiteen ja kulttuurin uskotaan olevan merkittävä tekijä hyvän elämänlaadun edistämässä. Osallistavaa toimintaa pidetään tärkeänä erityisesti lapsille ja nuorille suunnattuna. Kokemuksen mukaan varhain saatu kokemus osallistumisesta taide- ja kulttuuritoimintaan kannustaa myöhemmin aktiiviseen kansalaisuuteen. (Manninen 2015, 12.) MunTaidede- projektin tavoitteissa oli samankaltaisuutta edellä mainitun kanssa. Taidelaitokset toivoivat nuorilta omien tilojensa haltuunottoa.

Teoksessa mainitaan käsitteet osallistuminen ja osallistaminen. Osallistaminen voidaan nähdä negatiivisena, koska siinä tulee mielikuva ylempää tulevasta ohjaamisesta. Ikään kuin taidelaitos käskisi asiakkaitaan toimimaan haluamallaan tavalla. Kun taas positiivisen mielikuvan antava osallistuminen lähtee ihmisestä. Mielikuvista huolimatta teoksessa käytetään osallistamis- termiä osallistumismahdollisuuksista puhuttaessa. (Lindholm 2015, 15.)

Teoksen lopussa on laadittu selkeä ”*Osallistamisen ohjenuora*”, joka on mielestäni erittäin selkeä ja hyödyllinen malli. Siinä annetaan tusinan verran vinkkejä, miten taide- ja kulttuurilaitokset voisivat saada enemmän asiakkaita osallistamisen keinoin. Taidelaitosten tulee uskaltaa tarjota asiakkailleen osallistumismahdollisuuksia ja löytää tarvittava linkki taidelaitoksen ja ”ei-kävijän” välillä. Osallistamisen tulee perustua luottamukseen. Vinkkinä osallistamiseen teoksessa oli taidelaitoksen jalkautuminen paikkoihin, josta löytyisi epätyypillisiä asiakkaita. Nuorten osallistamisesta tekstissä mainitaan esimerkiksi bändikilpailun järjestäminen. Nuoret tuovat taidelaitokseen lisää

asiakkaita esiintyjien kavereiden ja heidän kavereidensa kautta. Nuorten puolesta sisällön suunnittelua ei kuitenkaan tule tehdä, vaan antaa nuorten itse suunnitella. (Lindholm 2015, 140-143.)

Ohjenuorassa kehoitetaan taidelaitoksia tarjoamaan vapaaehtoistyötä esimerkiksi senioreille. Ainakin he toimisivat myös linkkeinä ei-kävijöitä varten. Taidelaitoksia kehoitetaan luopumaan hetkeksi sanoista taide ja kulttuuri, koska ne saattavat aiheuttaa negatiivisia tuntemuksia ei-kävijöissä. Taidelaitoksessa voisi olla esimerkiksi jotain liikunnan tapaista toimintaa. Konkreettisen taiteellisen tuotoksen tekeminen tai elämykselliseen tapahtumaan osallistuminen ovat hyviä keinoja asiakkaan osallistamiseen. Lisäksi ohjenuorassa mainitaan osallistumisen helppous ja matala kynnyks. Osallistuminen voi tapahtua myös esimerkiksi verkon välityksellä. Lopuksi ohjenuorassa muistutetaan huomioimaan esimerkiksi tapahtumien järjestämisessä myös kohdeyleisön ”ulkokehät” eli esimerkiksi kuurot asiakkaat. (Lindholm 2015, 144-147.)

2.3 Kulttuurinen nuorisotyö

Yksi tärkein lähteistäni on Nuori Kulttuuri- säätiön vuonna 2014 julkaisema artikkelikokoelma kulttuurisesta nuorisotyöstä. Kokoelmaan kirjoittaneet ovat nuorisotyön ammattilaisia ja tutkijoita eri puolelta Suomea, eri lähtökohdista tulevia. Kokoelmassa puhutaan esimerkiksi kulttuurisen nuorisotyön rajattomuudesta. Kulttuurinen nuorisotyö pohjaa itsensä taiteeseen, jota ei voi rajata. Kulttuurinen nuorisotyö on oman äänensä löytämistä, merkityksellistä ja mahdollistavaa. (Mäenpää 2014, 7.) Jokaista kokoelman artikkelia en lähde viittaamaan, mutta poimin niistä mielestäni mielenkiintoisimmat ja eniten MunTaide- projektiin liittyvät.

Tampereen kaupungin nuorisopalveluiden kaksi ohjaajaa ovat kirjoittaneet artikkelin kulttuurisen nuorisotyön merkityksestä. Artikkelissa pohditaan kulttuurisen nuorisotyön nykytilaa ja katsotaan samalla tulevaisuuteen. Kulttuurisen nuorisotyön merkitystä perustellaan muun muassa nuoren itsetunnon ja elämänhallinnan vahvistamisella, rohkaisemisella, innostamisella sekä kulttuurien tukemisella. Kuvataidetta, musiikkia, teatteria ja muita kulttuurisen nuorisotyön menetelmiä voi käyttää erityisnuorisotyössä ja talotyössä. Nämä menetelmät voivat nuorelle olla itsetutkiskelun ja ajatusten hallinnan keino. Kulttuurisessa nuorisotyössä korostuvat omaehtoisuus sekä osallisuus. Nuoret otetaan mukaan kehittämis- ja suunnittelutyöhön. Työn tulevai-

suuden visioon liittyy muun muassa tapahtumien järjestämiseen liittyvän kouluttamisen lisääminen. Myös koulutusten sisällön ideointiin otetaan nuoret mukaan. (Pekola, Brusi 2014, 71-74.)

Yksi nuorisotyön tavoitteista on ymmärtämisen, arvostuksen ja yhdenvertaisuuden edistämisen nuorten keskuudessa. Taiteen avulla voidaan käsitellä isojakin teemoja kuten yhdenvertaisuus, syrjintä tai rasismi tuomalla ne esille esimerkiksi yhteisötaiteellisessa projektissa. Kulttuurisen nuorisotyön tekijä voi auttaa nuoria ymmärtämään abstrakteja asioita ja luoda turvallisen ympäristön kulttuurisen nuorisotyön avulla. Sen avulla voidaan myös ottaa osaa yhteiskunnalliseen keskusteluun ja tuoda nuorten ääntä esiin. (Rentola 2014, 76-77.) Artikkelini on mielestäni loistava esimerkki siitä, kuinka moneen eri yhteiskunnallisesti merkittävään teemaan kulttuurista nuorisotyötä voidaan hyödyntää.

Artikkelikokoelmasta löytyy myös syventävän harjoitteluni ohjaajan kirjoittama teksti. Laurio toimi artikkelikokoelman ilmestyessä Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen kulttuurisen nuorisotyön toimiston toimistopäällikkönä sekä Nuorten toimintakeskus Hapen johtajana. Tekstissään Laurio kertoo tarkasti Helsingin Kulttuurisen nuorisotyön muodoista ja vastuualueista. Saavutettavuus ja oman äänenä sekä tekonsa esiin tuominen ovat nuorille tärkeintä kulttuurin harrastamisessa. Kulttuurinen nuorisotyö on ihan tavallista nuorisotyötä sen tavoitteisiin ja päämääriin pyrittäessä. Työtä tehdään sekä nuorten että yhteiskunnan suuntaan. (Laurio 2015, 31-34.) Kulttuurien nuorisotyö on siis myös yhteiskunnallista vaikuttamista.

Nuorisotutkimusseuran tutkija Tomi Kiilakosken artikkelissa kerrotaan kulttuurisen nuorisotyön olevan toiselle perinteisiä taidemenetelmiä ja toiselle nuorisokulttuurien tukemista. Se voi olla kaupunkitilan haltuunottoa tai pelikulttuureja. Työn tavoitteena on nuoren ihmisen kasvu. Kulttuuriseksi nuorisotyöksi tekstissä määritellään taide- menetelmiä hyödyntävät nuorisotyön toimintamuodot, teatterit, bändikerhot ja musiikkityöpajat. (Kiilakoski 2014, 21.) Kiilakoski viittaa artikkelissaan myös Oulussa toteutettuun Messi- hankkeeseen, johon törmäsin myös tutkimustyötä tehdessäni.

Oulun kaupungin Messi- hankkeen tarkoituksena oli rakentaa toimintamalli nuorten kulttuuri- ja mediakeskukselle. Tämä mahdollistaisi monialaisen verkoston eri toimi-

joiden yhteistyöhön. Hankkeessa mukana ollut Jaakko Jokipii oli kirjoittanut artikkelin myös aikaisemmin viittaamaani Nuori Kulttuuri- säatiön julkaisuun. Messi- hankkeen toimintamallia esittelevässä lehtisessä kulttuurinen nuorisotyötä on avattu seuraavalla tavalla. Kulttuurinen nuorisotyö toimii työkaluna kaupunkien sekä kuntien elinolojen parantamiseen, viihtyvyyteen sekä kuntalaisten aktiivisuuteen. Kiinteästi kulttuurisen nuorisotyön määritelmään liittyvät käsitteet ovat osallistaminen sekä mahdollistaminen. Yksilölle on merkittävää osallistaminen suhteessa omaan itseeseen sekä ympäristöönsä. Kun taas mahdollistaminen yhdistyy aktiiviseen tapaan toimia julkisten palveluiden tuottamisessa ja kehittämisessä. (Jokipii, Alatalo, Tiusanen 2014, 12-13.)

Nuorten kulttuurista potentiaalia ja mielenkiintoa omista harrastuksista tulee hyödyntää kuntalaisten työllistämisessä. Esimerkiksi yrityksissä tehtävä taide- ja media-alan työ antaa mielekkään sisällön lisäksi arvostusta kulttuuriselle pääomalle. (Jokipii 2014, 37.)

Ennen toimialamuutosta julkaistussa Nuorisoasiankeskuksen vuoden 2016 toimintakertomuksessa on Miki Mielosen kirjoittama artikkeli. Artikkelissa Mielonen kertoo Making Art with Youth- seminaarista, johon oli osallistunut syksyllä 2016. Hän kertoo, kuinka Helsinki loistaa kulttuurisella nuorisotyöllään. Katutaide, yhteistyö nuorten ja museoiden välillä, metroasemilla on nuorten valokuvataidetta ovat tästä loistavia esimerkkejä. (Mielonen 2014, 41.) Mielonen viittaa esimerkissään #munmuseo- projektiin sekä Ole hyvä Helsinki- projektiin, jossa nuoret tuottivat taidetta metroasemille. Mielonen puhuu myös rajojen liikkuttelusta. Nuoren omat tunteet ja käsitys omasta osaamisesta rajoittaa, sekä laki asettaa rajoja. Kulttuurinen nuorisotyö liikuttaa näitä rajoja. Se hyväksyy epäonnistumisen sekä tuottaa iloa moninaisilla työmuodoillaan. Kulttuurin avulla nuori onnistuu, löytää itsestään kykyjä, auttaa erilaisia nuoria luottamaan toisiin. (Mielonen 2014, 41.)

Niin kuin artikkeleista voi lukea, on kulttuurisen nuorisotyön yksiselitteinen määrittely vaikeaa, lähes mahdotonta. Jos minun täytyisi kuitenkin nostaa mielestäni tärkeimmät työn merkitykset sanoisin ainakin seuraavat. Mielestäni kulttuurinen nuorisotyö auttaa nuorta uskomaan itseensä ja omiin kykyihinsä. Kulttuurinen nuorisotyö antaa nuorelle mahdollisuuden itseilmaisuun sekä vaikuttamiseen. Vaikuttaminen taas edis-

tää nuoren osallisuuden tunnetta. Useassa artikkelissa mainittu ”nuoren kasvu” on mielestäni myös merkittävä.

2.4 Luovuus

Halusin myös lyhyesti puhua luovuudesta. Kulttuurisen nuorisotyön projekteissa saadaan usein nauttia nuorten luovuudesta. MunTaide- projektissa kannustettiin nuoria olemaan luovia suunnittelu- ja kehittämistyössään. Lisäksi ennen projektia järjestetyn koulutuksen yksi tärkeimmistä teemoista oli nimenomaan luovuus ja luovat menetelmät. Siksi halusin lisätä työhöni luovuutta käsittelevän kappaleen.

Käsiini osui Plan Suomi- säätiön julkaisema artikkelikokoelma, joka käsittelee lasten ja nuorten osallistamista kehitysyhteistyöjärjestöjen toimintaan. Opinnäytetyöhöni haluaisin nostaa Kari Uusikylän kirjoittama artikkelin luovuuden merkityksestä lasten ja nuorten osallistumiskulttuurissa. Artikkelissa sanotaan ihmisen luovan, kun hän synnyttää jotain uutta ja uskaltaa tehdä asiat omalla tavallaan. Luovuuteen liittyy epäonnistumisen riski ja siksi se vaatii ihmiseltä rohkeutta. Luova ihminen osaa kuvitella antaumuksella. Luovia projekteja ei voi väkisin nopeuttaa, siksi ajoittainen laiskuus on tärkeä piirre ihmisessä. (Uusikylä 2008, 77-78.)

Ennen luovaa toimintaa tulee löytää ongelma. Yksilön halu ja kyky keskittyä tiettyyn kohteeseen mahdollistaa luovan prosessin onnistumisen. Jotta työstettävään asiaan keskityttäisiin mahdollisimman pitkän ajan, vaaditaan yksilöltä tähän kestävyyttä. Samalla yksilön tulee olla kykeneväinen mahdollisista haasteista luopumiseen. Luovaan itsenäiseen toimintaan tulee tarjota mahdollisuus, jättämättä lapsia ja nuoria kuitenkaan ratkomaan yksin vaikeita ongelmia. (Uusikylä 2008, 79.)

Uusikylän artikkelin liitteenä on opiskelija ja näkövammaisaktiivi Tuike Merisaaren kirjoittama kommentti. Tekstissä hän kertoo osallistuneensa Suomen YK-liiton toimintaan ja näin kiinnostuneensa erilaisten järjestöjen toimintatavoista. Merisaaren mielestä lasten ja nuorten luovuutta tarvitaan järjestöjen toiminnan kehittämisessä. Järjestöjen uusiin toimintatapoihin voitaisiin hyödyntää lasten ja nuorten ideoita. Yksi luovuuden ilmenemismuoto lapsilla ja nuorilla on ilo tehdä asioita. (Merisaari 2008, 81.)

Uusikylä summaa tekstin lopussa maailman tarvitsevan rohkeita luovia ihmisiä yhteisöjen hyväksi. Vastuullisimmat, luovat ihmiset käyttävät lahjakkuuttaan koko ihmiskunnan auttamiseen. (Uusikylä 2008 80.)

Luovuudesta puhuttiin myös Messi- hankkeen yhteydessä. Antamalla ihmisten tehdä sitä, mikä heistä tuntuu tärkeältä ja mikä innostaa, kasvatetaan ihmisten luovuutta sekä omatoimisuutta. Tämä mahdollistaa osallisuuden tunteen erityisesti omasta elämästä ja lähiyhteisöstä. (Jokipii 2014, 17.)

3 MUNTAIDE- PROJEKTIN RAPORTTI

Projektin tavoitteet on kerrottu johdannossa, joten seuraavaksi voidaan siirtyä projektin konkreettisiin tuotoksiin. Projekti oli lähtöisin Helsingin kaupungin kulttuurisen nuorisotyön yksikön sen hetkisen toiminnanjohtajan Ulla Laurion aloitteesta. Mukana taustatyössä on ollut Helsingin kaupungin entinen nuorisotoimenjohtaja Tommi Laitio sekä brittiläisen CCE – creativity, culture & education järjestön toimitusjohtaja Paul Collard. CCE on 2008 perustettu kansainvälinen yhdistys, joka on keskittynyt luovaan oppimiseen. Yhdistys tuottaa luovuutta edistäviä ohjelmia opettajille, ohjaajille, kouluille ja järjestöille ympäri maailmaa. (CCE 2018.)

MunTaide- projektissa oli mukana neljä eri taidelaitosta. Kaksi Helsingistä, yksi Mikkelistä ja neljäs Kotkasta. Annantalo on lasten, nuorten ja perheiden taidekeskus Helsingin keskustassa. Talo kuuluu hallinnollisesti Helsingin kaupungin kulttuurin- ja vapaa-ajan toimialaan. Annantalossa järjestetään taideopetusta kouluille, kulttuuriovetusta, kursseja, lasten- ja nuorten tekemiä taidenäyttelyitä sekä koko perheen tapahtumia. Talon arvoihin kuuluu muun muassa saavutettavuus, tasa-arvoisuus sekä lapsilähtöisyys. (Annantalo 2018.) Toinen projektissa mukana ollut taidelaitos Helsingistä oli Musiikkitalo. Vuonna 2011 yleisölle auennut Musiikkitalo sijaitsee Kansalaistorin kupeessa. Kaikille avoimen konserttikeskuksen kolme päätoimijaa ovat Helsingin kaupunginorkesteri, Radion sinfoniaorkesteri sekä Taideyliopiston Sibelius-Akatemia. Tiloja vuokrataan myös ulkopuolisille tapahtumajärjestäjille. Konserttisalien lisäksi talossa on avoin kahvila, ravintola sekä kirjasto, joihin saa mennä viettämään aikaa talon ollessa auki. (Musiikkitalo 2018.)

Helsingin ulkopuoliset taidelaitokset MunTaide- projektissa olivat Mikkelin taidemuseo sekä Kotkan Merikeskus Vellamo. Etelä-Savon aluetaidemuseona toimii Mikkelin taidemuseo. Sen pääpainopisteet ovat näyttelyissä, eteläsavolaisessa kuvataiteessa, taidekokoelmien hoitamisessa sekä kuvitustaiteen esittelyssä ja keräämisessä. Pysyvien ja vaihtuvien näyttelyiden lisäksi museo toimii oppimisympäristönä työpajoissa ja taidekasvatuksessa. (Mikkelin taidemuseo 2018.) Vuonna 2008 yleisölle avattu Merikeskus Vellamo sijaitsee Kotkan satamassa. Samassa rakennuksessa toimii Suomen merimuseo, Kymenlaakso museo, Tietokeskus Vellamo sekä Kotkan kulttuuriasiainkeskus. Vellamon museoissa on tärkeää toiminnallisuus ja saavutettavuus. Esteettömyys on huomioitu tilojen suunnittelussa ja näyttelyiden esineisiin tutustumisessa. Vellamossa järjestetään muun muassa avoimia keskusteluryhmiä, konsertteja sekä luentoja. Koulu- ja päiväkotiryhmille järjestetään opastuksia ja työpajoja. (Merikeskus Vellamo.)

3.1 Paul Collardin koulutus

Ennen kesätyönuorten töiden alkua järjestettiin kaksipäiväinen koulutus projektin nuoriso-ohjaajille sekä taidetoimijoiden edustajille. Vaikka en vielä koulutuksen aikana tiennyt pääseväni nuoriso-ohjaajan sijaiseksi sain silti osallistua koulutukseen. Koulutus järjestettiin toimintakeskus Hapessa. Koulutuksen järjesti kulttuurisen nuorisotyön yksikkö. Kouluttajaksi oli kutsuttu Creativity, Culture and Education eli CCE järjestön toimitusjohtaja Paul Collard. Collard oli mukana toteuttamassa myös #munmuseo- projektia.

Collardin fasilitoimassa koulutuksessa käytiin läpi toiminnallisia harjoituksia, joita voitaisiin hyödyntää myös kesätyönuorten ryhmäyttämisessä. Harjoitukset liittyivät muun muassa tutustumiseen, keskittymiseen, kommunikointiin, yhteistyöhön sekä omien vahvuuksien löytämiseen. Harjoitusten lopuksi refleктоimme harjoituksesta syntyneitä tuntemuksia. Lisäksi pohdimme, mitä hyötyä kyseisestä harjoituksesta oli. Koulutuksessa puhuttiin paljon luovuudesta ja miksi sen edistäminen on tärkeää. Lisäksi kävimme läpi MunTaide- projektin tavoitteet ja osallistujien odotukset. Koulutuksen toisena päivänä pariuduimme niiden kanssa, joiden kanssa tulisimme työskentelemään kesäkuussa. Eli esimerkiksi Annantalon nuoriso-ohjaaja ja kulttuurituottaja suunnittelivat yhdessä. Collard kannusti työryhmiä miettimään, miksi projekti on tärkeä juuri

omalle taidelaitokselle. Taidelaitoksen tehtäväksi annettiin koko muun henkilökunnan perehdyttäminen projektista ennen kesätyönuorten aloittamista.

Syventävään harjoitteluuni kuului lähettää koulutukseen osallistuneille nettikysely. Kyselyssä tiedusteltiin osallistujien odotuksia koulutuksesta tulevaa projektia ajatellen. Lisäksi osallistujia pyydettiin antamaan arvosana kouluttajalle sekä koulutuksen yleisille järjestelyille asteikolla 1-5. Yhdeksästä vastaajasta kaikki olivat tyytyväisiä koulutukseen. Lisäksi kouluttaja ja järjestelyt saivat arvosanaksi 4.8.

3.2 Nuorten toteutukset

Seuraavaksi luetellut toteutukset on koottu ohjaajien laatimista raporteista sekä omista havainnoistani. Mikkeliissä nuoret suunnittelivat tapahtuman Mikkelin taidemuseoon ja museon piha-alueelle. Varsinainen nuorten suunnittelema tapahtuma oli vasta syyskuussa 2017, Mikkelin ”Taiteiden yönä”. Kesäkuussa nuoret tutustuivat toisiinsa, ryhmäytyivät ja orientoituvat aiheeseen. Nuoret pohtivat ohjaajan kanssa miksi he käyvät tai eivät käy museoissa. Lisäksi nuoret olivat vierailleet kaikissa Mikkelin museoissa.

Tietopohjan saatuaan nuoret aloittivat tapahtuman konkreettisen suunnittelun. Nuorilla oli selkeä visio, jonka toteutumisen mahdollisuuksia he alkoivat selvittämään. Kesäkuun aikana nuoret suunnittelivat muun muassa markkinointikampanjaa, johon kuului lehtimainos, lehtiartikkeli, radioesiintyminen sekä sosiaalisessa mediassa markkinointia. Tapahtumalle perustettiin Facebook-sivusto, tapahtumakutsu sekä Instagram-tili. Nuoret ottivat yhteyttä toimittajiin sekä sopivat haastatteluja. Nuoret hakivat sponsorointia muun muassa Mikkelin Soroptimisteilta, Lions-clubilta sekä Mikkelin kaupungin kulttuuri- ja nuorisopalveluilta. Kaupunki lähti mukaan ja kustansi osan tapahtuman kuluista. Muuta rahoitusta ei saatu, joten museo kustansi loput.

Mikkelin taidemuseon sisäpiha muuttui syyskuun 23.päivän ajaksi tapahtumapaikaksi. Tapahtuma ja sen aikana järjestetyt työpajat olivat maksuttomia. Nuoret olivat suunnitelleet ja järjestäneet tapahtumaan vanerilevyille tehtävää graffitimaalausta sekä lasilevyjen maalaustyöpajan. Museon sisäpihalla esitettiin livemusiikkia sekä paikallisten skeittaustaitoja. Museon sisällä oli tanssiesityksiä ja improvisaatioteatte-

ria. Tapahtuman budjetti oli noin 2000 euroa ja se koostui esiintyjien palkkioista, lehtimainoksesta sekä työpajojen materiaaleista. Sponsoriksi saatu Mainospuu Oy tarjosi graffitimaalaukseen tarvittavat vanerilevyt. Ohjaajien kokoaman raportin mukaan nuorten tapahtuma keräsi illan aikana noin 245 vierailijaa. Tapahtumaa kuvailtiin rennoksi ja mukavaksi.

Kotkassa nuoret suunnittelivat aktiviteettipäivän alakouluikäisille. Tapahtuma järjestettiin heinäkuun alussa. Kesäkuun ajan nuoret suunnittelivat tapahtumaa, hankkivat aktiivisesti sponsoreita ja esiintyjä, jalkautuivat kaduille markkinoimaan, laativat turvallisuussuunnitelmaa sekä ryhmäytyivät. Ideointia oli tehty ”Unelmien museo” teeman avulla. Lisäksi nuoret tutustuivat perusteellisesti Vellamon tiloihin, työntekijöihin sekä toimintatapoihin. Ohjaajien avustuksella oli käyty läpi myös ”työn tekemisen pelisääntöjä”. Tapahtumassa oli nuorten suunnittelemlia ja toteuttamia kilpailuja, arvontoja, aktiviteetteja sekä pomppulinna kaikenikäisille. Lisäksi tapahtumassa jaettiin nuorten hankkimien sponsoreiden munkkeja ja mehua viidellekymmenelle ensimmäiselle vieraalle. Nuorten ohjaajien mukaan munkit olivat loppuneet alta aikayksikön. Tapahtumassa oli myös paikalla paikallinen Youtube- tähti, joka jakoi muun muassa nimikirjoituksia.

Helsingin Musiikkitalon nuorten porukka teki kesätyöjaksonsa aikana useita pieniä videopätkiä ja kaksi laajempaa videota. Videoilla nuoret haastattelivat Musiikkitalon henkilökuntaa sekä esittelevät talon tiloja. Lisäksi videoilla kerrotaan nuorten kesätyöjakson aikana tehdyistä työtehtävistä sekä kehitysideoista. Kesäkuun aikana nuoret toimivat DJ:nä ja soittivat musiikkia Musiikkitalon etupihalla, aina sään salliessa. Nuoret asettivat tarjolle myös pientä naposteltavaa ja juotavaa. Tapahtuman aikana nuoret ottivat aktiivisesti kontaktia Musiikkitalon ja Kiasman välisellä nurmikolla oleskeleviin nuoriin ja keskustelivat heidän kanssaan Musiikkitalosta. Tapahtumat keräsivät keskimäärin 50 ihmistä päivittäin. Ihmiset pysähtyivät kuuntelemaan musiikkia lyhyeksi ja pitemmiksikin ajoiksi.

Yksin kesän 2017 kesätyöprojekteista oli Ole hyvä Helsinki- yhtye. Nuoret oli palkattu kesäkuun ajaksi tekemään omia biisejä, treenaamaan ja keikkailemaan kaupungin tapahtumissa. Sekä Annantalon että Musiikkitalon kesätyönuoret tekivät yhteistyötä kyseisen bändin kanssa ja pyysivät heidät esiintymään omiin tapahtumiinsa.

Myös ohjaamani Annantalon kesätyönuoret päättivät järjestää tapahtuman. Nuoret hankkivat kaveripiireistään tapahtumaan esiintyjä ja olivat yhteydessä mahdollisiin sponsoreihin. Lisäksi nuoret suunnittelivat tapahtuman markkinoinnissa käytettävän visuaalisen ilmeen. Nuoret jakoivat flyereita ja julisteita ympäri Helsingin keskustaa. Julisteiden paikat mietittiin tarkkaan niin, että mahdollisimman moni nuori näkisi ne ja saapuisi tapahtumaan. Markkinointia tehtiin muun muassa lukioissa, ilmoittautumispäivien yhteydessä. Annantalon kulttuurituottajaharjoittelijan avustuksella tapahtumalle tehtiin oikeaoppinen tuotantosuunnitelma. Suunnitelmassa kerrottiin tapahtuman idea, tapahtumapaikka, yhteistyökumppanit, ohjelma, viestinnästä ja markkinoinnista, luvista, tekniikasta, rakenteista, jätehuollosta, turvallisuudesta, ensiavusta ja työvoimasta. Lisäksi suunnitelmassa luki ennen tapahtumaa tehtävät asiat, sekä tapahtuman aikana huomioitavat asiat. Nuoret suunnittelivat itse tapahtumassa vedetyt työpajat ja hankkivat niihin tarvittavat materiaalit.

Tapahtuman suunnittelun lisäksi nuoret työskentelivät Annantalolla kesän aikana järjestettyjen työpajojen apuna. Sateen yllättäessä nuoret auttoivat muun muassa siirtämään työpajan tarvikkeet nopeasti sisätiloihin suojaan. Nuorten järjestämä tapahtuma, A-live, järjestettiin kesäkuun 28. päivä. Ohjelmassa oli viisi eri bändiä ja artistia. Pride-viikon kunniaksi nuoret olivat pyytäneet tapahtumaan myös puhujan Seta ry:ltä. Työpajoissa oli muun muassa kankaanpainantaa, pinssien tekoa sekä yhteistaidetokseen osallistumista. Nuoret onnistuivat hankkimaan sponsoriksi ”Jokaiselle” nimisen vegaaniruokayrityksen. Yritys tuli tapahtumaan esittelemään ja jakamaan 100 kappaletta uusinta ruoka-annostaan.

3.3 Nuorten kehitysideoita ja niiden toteutuminen

Yksi MunTaide- projektin tavoitteista oli antaa nuorille mahdollisuus esittää omat parannusehdotuksensa taidelaitosten tiloista ja toiminnoista. Toimiessani Annantalon nuorten ohjaajana toteutin heidän kanssaan parityön, jossa nuoret saivat luovasti esittää omia ehdotuksiaan. Annoin parille tyhjän julisteen, johon pyysin heitä luonnostelemaan Annantalon pohjapiirroksen. Lisäksi annoin heille tusseja, värikyniä, post-it-lappuja sekä vanhoja aikakauslehtiä. Julisteeseen sai piirtää ja kirjoittaa konkreettisia ehdotuksia pohjapiirrosta apuna käyttäen. Oman ohjausryhmäni nuorten ehdotukset sain kerättyä itse, mutta muiden taidelaitosten kesätyönuorten ideat kuulin

syyskuun tapaamisessa kollegoiltani. Parannusehdotukset esitettiin sekä taidelaitosten johtajille, että projektin päälliköille. Seuraavaksi kerron nuorten antamista kehitysideoista tarkemmin. Myös nämä kehitysideat on koottu projektiin osallistuneiden raporteista sekä omista havainnoistani. Musiikkitalon kesätyönuorten tiimi kokosi kaasaan seitsemän parannusehdotusta. Ehdotukset oli esitetty selkeästi toteutustavat ja tarkoitukset mukaan liitettynä. Ensimmäisenä he ehdottivat koulu- ja lukioryhmien mahdollisuutta osallistua konserttien harjoituksiin. Nuoret vertasivat tätä teatteriesitysten kenraaliharjoituksiin, johon on aikaisemmin kutsuttu koululaisryhmiä. Toinen ehdotus koski Musiikkitalon kahvilan tuotteita. Nuorten mielestä kahvila on liian kallis monelle nuorelle, joten tuotteista tulisi saada alennusta esimerkiksi opiskelijakortilla. Kolmas ehdotus liittyi Musiikkitalon ulkoseinässä olevan mediaseinän sisältöön. Nuorten tekemissä haastatteluissa Musiikkitalon henkilökunta kertoi Mediaseinän sisällön olevan lähinnä Musiikkitalon tulevan ohjelmien mainostusta. Nuorten ideana oli, että mediaseinällä näytettäisiin pieniä videoklippejä Musiikkitalon tunnelmasta ja monipuolisesta kävijäkunnasta. Mediaseinällä voitaisiin ilmoittaa Musiikkitalon aukioloajoista ja korostaa talon olevan avoinna ihan jokaiselle.

Neljäs ehdotus oli palkata Musiikkitaloon muusikoita tai Musiikkitalon yhteydessä toimivan Sibelius Akatemian opiskelijoita soittamaan sinfoniasoittimilla nykyaikaista musiikkia. Nuoret käyttivät esimerkkinä YouTubesta löytämäänsä suosittua yhtyettä, joka on esittänyt nykypäivän hittikappaleita sinfoniasoittimilla. Nuoret ehdottivat, että esityksiä voisi olla sisätilojen lisäksi myös Musiikkitalon ulkopuolella, jolloin talon toiminta tulisi useamman tietoisuuteen. Seuraava ehdotuskin koski sinfoniasoittimia ja nuorille suunnattuja konsertteja. Kesätyönuoret kokivat Musiikkitalon ohjelmiston olevan suurimmaksi osaksi klassisesta musiikista koostuvaa, jonka takia nuoret eivät ehkä kiinnostu tulemaan Musiikkitaloon asiakkaaksi. Ehdotuksessa järjestettäisiin nuorille tutuista kappaleista koostuva konsertti, mutta korkeatasoisilla soittimilla soittuna.

Toiseksi viimeinen ehdotus koski Musiikkitalon markkinointia sosiaalisessa mediassa. Kesätyönuoret ehdottivat Musiikkitalon yrittävän saada nuorten suosimaan videoviestipalveluun Snapchatiin oman geofiltterin. Se on Snapchatin toiminto, jossa asiakkaan kuvaamaan videoon saa kyseiseen paikkaan liittyvän tehosteen. Kesätyönuorten mielestä tämä toisi Musiikkitalolle lisää näkyvyyttä, sillä lähes jokainen nuori

omistaa kyseisen sovelluksen. Viimeinen ehdotus koski Musiikkitalon edustalla olevan nurmikkoalueen käyttöä. Nuoret ehdottivat, että nurmikolle tuotaisiin livemusiikkia soittimilla tai dj:n toimesta. Nuoret olivat tehneet työjakson aikana nurmikon läheisyydessä gallupia ja todenneet että ohikulkijat pitäisivät ulkona soitettavasta livemusiikista.

Seuraavaksi Annantalon kesätyönuorten kehitysideat. Luonnollisesti Annantalon ehdotuksista on kattavin kooste, koska sain itse olla mukana fasilitoimassa. MunTaideprojektiin palkattujen viiden kesätyönuoren lisäksi Annantalolla oli kaksi muuta kesätyönuorta, jotka osallistuivat tapahtumansuunnittelun lisäksi parannusehdotuksien tekoon. Nuorten ehdotuksissa on kuusi eri osa-alueita koskevaa kohtaa. Ensimmäisenä nuoret ehdottivat Annantalon pihan muokkaamista. Nuorten mielestä pihan puuta ja taloa voitaisiin valaista tunnelmallisesti. Valaisu saattaisi estää myös yöaikaan pihalla tapahtuvaa häiriökäyttäytymistä. Pihan aitojen madaltaminen helpottaisi pihalle ”loikkaamista”, joka myös houkuttelisi lisää ohikulkevia asiakkaita. Pihalla oleva lasiseinäinen rakennus nimeltä Taikalyhty on nuorten mielestä kooltaan liian pieni, että siellä voisi oleskella huonon sään sattuessa. Lisäksi se sijaitsee huonolla paikalla. Nuorten mielestä sen tulisi olla pihalla olevien pensaiden paikalla. Pensasalue vie nuorten mielestä liikaa tilaa pihasta ja estää näkyvyyden. Helsingin ydinkeskustassa sijaitseva Annantalo houkuttelee pihalle yöaikaan huumeidenkäyttäjiä, joten pensaista löytyy silloin tällöin huumeneuloja. Tämän takia nuoret ehdottivat pensaiden poistoa.

Kesällä 2017 pihalla toimi ulkopuolisen yrittäjän pitämä kahvila, joka oli satunnaisesti auki. Nuorten mielestä kahvila on hyvä keino houkuttelemaan lisää asiakkaita, mutta valikoiman tulisi olla laajempi, sekä kahvilan tulisi olla myöhempään auki. Nuoret myös ehdottivat, että kahvilaa pitäisivät nuoret itse. Lisäksi nuoret toivoivat pihan nurmikkoalueen laajentamista ja vilttien, penkkien sekä riippumattojen määrän lisäämistä.

Annantalon sisätiloissa ympärivuotisesti toimivan Kirjakahvilan sisutuksesta nuoret löysivät paljon korjattavaa. Nuorten mielestä tila ei näytä houkuttelevalta. Kommentteissa kahvilaa kuvailtiin ”Lastenklinikan odotushuoneen” näköiseksi. Nuorten asiakkaiden haalimiseksi kahvilan kirjoja, julisteita ja huonekaluja tulisi muokata nuorille

sopivammiksi. Esimerkiksi kahvilan seinille voisi ripustaa taidelukioiden oppilaiden tekemää taidetta.

Sosiaalisen median käyttämisestä markkinoinnissa nuoret ajattelivat seuraavasti. Annantalon paljon käyttämän Facebookin kerrottiin olevan ”kuollut”. Mahdolliset nuoret asiakkaat eivät kesätyönuorten mukaan käytä kyseistä kanavaa. Kehitysehdotuksena nuoret kehottivat panostamaan Instagram sovellukseen. Monen nuoren suosi-
maa Snapchat sovelluksen käyttöä Annantalon markkinointiin kesätyönuoret eivät suosittelleet.

Annantalon sisätiloista nuorilla oli seuraavaa sanottavaa. Tilojen värimaailman toivot-
tiin olevan kirkkaampaa ja raikkaampaa. Tämän hetkisiä tiloja kommentoitiin ”sairaa-
lamaisiksi”. Sisätiloihin ehdotettiin muun muassa rentoutumishuonetta, jossa voisi
olla kasvillisuutta ja esimerkiksi sademetsän ääniä. Lisäksi nuoret ideoivat vapaan
työskentelytilan, jossa voisi työskennellä omatoimisesti tiettyinä aikoina. Nuorten mie-
lestä kaikki eivät pidä ohjatusta toiminnasta. Taiteelliselle omakohtaiselle työskente-
lylle tulisi olla hyvät puitteet. Nuorten mielestä Annantalossa on paljon tyhjää tilaa,
jonka käyttöä voisi maksimoida. Tiloja voisi käyttää esimerkiksi bändien treenikämp-
pinä ja studioina. Tilat voitaisiin avata Kaupungin yhteiseen ”Varaamoon”. Lisäksi
nuoret mainitsivat taas taidelukioiden kanssa tehtävän yhteistyön. Esimerkiksi lukioi-
den itsenäisiä kursseja voitaisiin tuoda Annantalon käyttämättömiin tiloihin.

Annantalon sisätiloissa löytyviin WC-tiloihin nuoret ehdottivat uusia kylttejä. Kyltteihin
nuoret toivoivat pelkkää ”WC” kirjanyhdistelmää, ”Poika” ja ”Tyttö” kylttien sijaan.

Kesätyönuorten järjestämä tapahtuma A-live ehdotettiin jokavuotiseksi. Nuorten bän-
dit voisivat ilmoittautua tapahtumaan jo edeltävänä keväänä. Annantalon takapihalla
oleva A-lava, jota hyödynnettiin myös nuorten tapahtumassa voisi toimia monen eri-
laisen tapahtuman areenana. Nuoret ehdottivat lavalla järjestettäviä esimerkiksi elo-
kuvanäytöksiä, joogakursseja ja valokuvakursseja. A- lavalla järjestettäviin Open
Stage- iltoihin nuoret ehdottivat mahdollisuutta lainata Annantalolta tarvittavia soitti-
mia.

Kotkan Merikeskus Vellamon kesätyönuoret olivat suunnitelleet parannusehdotuksiin "Unelmien museo" otsikon avulla. Ensimmäinen ehdotus oli, että museoon tulisi saada nuorille oma tila, johon nuoret asiakkaat pääsisivät jäsenkortin avulla. Toinen ehdotus oli, että museossa tulisi olla mobiililaitteille oma latauspiste. Nuoret käyttävät kännyköitään jatkuvasti, joten latauspiste tulisi tarpeeseen asiakkaiden viihtyvyyden takaamiseksi. Lisäksi kesätyönuoret ehdottivat, että Merikeskus Vellamossa tulisi olla pelihuone sekä olohuone.

Mikkelin nuoriso-ohjaajan minulle toimittamassa raportissa ei ilmene kesätyönuorten tehneen Mikkelin taidemuseolle ollenkaan parannusehdotuksia, joten niitä ei tässä tekstissä esitetä.

Keväällä 2018 lähestyin projektiin osallistuneiden taidelaitosten edustajia sähköpostin, sekä puhelinsoitoin. Halusin tietää, olivatko taidelaitokset ottaneet kesätyönuorten ehdotuksia käytäntöön ja millä eri tavoin. Lisäksi kysyin, onko nuorten huomaamiin epäkohtiin puututtu. Halusin myös tietää, onko taidelaitoksilla tulevana kesänä ohjelmistossa jotain nuorten suunnittelemaa sekä toteuttamaa ohjelmaa. Sain kirjalliset vastaukset Musiikkitalolta, Annantalolta sekä Kotkasta. Vastaus jäi uupumaan Mikkelin taidemuseon kulttuuri- ja museojohtajalta, sähköpostista ja puheluista huolimatta. Syynä tähän voi olla Mikkelin taidemuseon muutto väistötiloihin helmikuussa 2018. Kotkan Merikeskus Vellamon kehittämispäällikkö kertoi sähköpostissaan, että viime kesän kesätyönuorten idea toiminnallisesta lapsille suunnatusta tapahtumasta oli hyvä, muttei sitä toteuteta tulevana kesänä järjestämisresurssien takia. He kuitenkin sanoivat pitävänsä tapahtumasta saadut opit mielessä jatkossa. Lisäksi nuorten ehdotukset oleskelutilasta sekä latauspisteestä olivat jääneet henkilökunnan mieleen, mutta toteutus odottaa sopivaa uudistusta ja resursointia.

Musiikkitalon talous- ja kehityspäällikkö vastasi kyselyyni sähköpostissaan seuraavasti. Hänen sanojensa mukaan kesätyönuorilta ei tullut suoraan toteutuskelpoisia ideoita. Muutamia nuorten kehittämiä toimintoja voitaisiin jatkaa, mikäli niihin löytyisi jokin organisoiva taho. Hän toteaa, ettei Musiikkitalossa ole tällä hetkellä tarvittavaa henkilöä saatikka rahoitusta siihen. Loppuun hän vielä kertoi Musiikkitalossa olevan paljon kehitettävää ja kesän 2017 projektin kokemuksia käytetään toiminnan kehittämisessä.

Annantalolta kyselyyni vastasi kulttuurituottaja. Hän mukaansa MunTaide- projektin nuorilta syntyneitä ideoita on otettu käytäntöön. Kesällä 2018 Annantalon kesätyöntekijät tuottivat tanssisisältöä ohjaajan ja tanssipedagogin avulla. Annantalon takapihalla olevan A-lavan osallistavaa Open stage- toimintoa jatkettiin, sekä MunTaide- projektin kesätyönuorten suunnittelemaa A- live- tapahtumaa käytettiin tapahtumien suunnittelussa inspiraationa. MunTaide- projektin kesätyönuorten yksi ehdotuksista oli Annantalon etupihan muokkaaminen. Tuottajan mukaan etupihalle on tehty suunnitelma, mutta se on kooltaan niin suuri projekti, ettei sen toteutuminen ole pelkästään Annantalon käsissä. He kuitenkin ajavat asiaa eteenpäin ja toivovat parasta. Lisäksi kesätyönuoret ehdottivat Annantalon kahvilatoimintaan parannusta. Tuottaja kertoi, että kesällä 2018 Annantalon etupihalla tulee olemaan The Movement- nuori- soverkoston pop-up- kesäkahvila, sekä muuta verkoston nuorten tuottamaa ohjelmaa. Lisäksi hän kertoi, että Annantalon sisätiloissa toimiva ympärivuotinen kahvila tulee muuttumaan. Somemarkkinoinnissa tulee olemaan kesällä 2018 osittain lisäresursseja.

3.4 Kyselyn rakenne ja tulokset

Tutkimustyöhöni kuului itse laatimani kyselylomake, jonka jaoin projektiin osallistuneille nuorille. Kyselylomakkeen perusteella syntyneet tutkimustulokset ovat seuraavat. Anonyymiin kyselyyn vastasi yhteensä 15 kesätyönuorta, kolmesta eri työryhmästä. Ensimmäisenä lomakkeessa kysyttiin nuorten aikaisempaa tietämystä taidelaitoksista. Haasteltavista kahdeksan oli käynyt ainakin kerran aikaisemmin omassa taidelaitoksessaan ja seitsemän vastaajista kertoi vierailunsa tapahtuneen kouluryhmän kanssa. Toisessa kysymyksessä tiedusteltiin, mistä haastateltavat olivat kuulleet tästä kesätyöpaikasta ja mikä sai heidät hakemaan kyseistä työpaikkaa. Kaikki vastaajat kertoivat löytäneensä työpaikan kaupungin rekrytointi nettisivujen kautta.

Kolmannessa kohdassa kysyttiin haastateltavien mielipidettä keväällä 2017 pidetystä haastattelutilaisuudesta. Seitsemän haastateltavista kuvaili haastattelua sanalla ”rento”. Kaksi haastateltavista jäi kaipaamaan tilaisuudelta enemmän infoa tulevasta työtehtävästä. Loput vastaajista kertoi tilaisuuden olleen ”ihan jees”. Seuraavat kaksi kysymystä käsittelivät haastateltavien ennako-odotuksia työtehtävästä ja niiden mahdollisista muuttumisista. Neljä vastaajista kertoi odottaneensa työtehtävää innol-

la. Kuusi vastaajista kertoi odottaneensa työtehtävältä vastuuta, vaikuttamista sekä suunnittelutyötä. Kolme vastaajista kertoi odottaneensa tavaroiden "roudaamiseen" liittyviä työtehtäviä. Odotusten muuttumiseen työnteon aikana haastateltavat vastasivat seuraavasti. Kuusi vastaajista kertoi odotusten muuttuneen positiivisesti. Työn luonne selkeytyi ja näkemykset avartuivat. Loput vastaajista kertoivat muun muassa pettyneensä, että työhön sisältyi niin paljon "hanttihommia" eikä pelkästään suunnittelua. Näiden kysymysten jälkeen lomakkeessa kysyttiin, saiko haastateltavat mielestään riittävästi perehdytystä töiden alussa. Yksitoista vastaajista kertoi saaneensa riittävästi perehdytystä. Kaksi vastaajista kertoi perehdytyksen olleen puutteellinen, muun muassa epäselvän työnkuvan takia. Yksi vastaajista toivoi selkeästi laajempaa perehdytystä.

Kyselyn seuraavassa kohdassa tiedusteltiin, mikä jakson työtehtävistä oli haastateltavan mielestä erityisen mieluisa. Kuusi vastaajista vastasi tapahtuman järjestämisen selkeästi mieluisimmaksi työtehtäväksi. Neljä vastaajista mainitsi konkreettiset työtehtävät kuten flyereiden jako sekä kylttien maalaus. Loput vastaajista kertoi suunnittelutyön sekä omien ideoiden toteuttamisen olleen mieluisinta. Lisäksi haastateltavilta haluttiin kuulla heidän omista onnistumisen kokemuksistaan kesätyön ajalta. Vastauksia tuli monelta eri osa-alueelta. Kaksi vastaajista kertoi onnistuneensa ideoinnissa. Toiset olivat tyytyväisiä kokonaisuuteen. Kaksi haastateltavaa olivat tyytyväisiä graafisten suunnittelutöiden teosta. Yksi vastaajista koki onnistuneensa virallisten puheluiden teossa ja toinen sai onnistumisen kokemuksen työpajojen ohjaamisesta. Muita mainittuja onnistumisen kokemuksia tuli asiakaspalvelusta, järjestyksen pidosta sekä ryhmätyöskentelystä.

Yhteistyöstä ja työkavereista kysyttiin seuraavissa kysymyksissä. Kolmas osa vastaajista ei tuntenut muita kesätyönuoria entuudestaan. Loput olivat tavanneet vähintään yhden kesätyönuoren aikaisemmin. Kesätyönuorten yhteishenki oli kymmenen haastateltavan mielestä hyvä. Vastauksissa mainittiin ryhmähenki sekä toimeen tuleminen erilaisten persoonien kanssa. Kaksi vastaajista kertoi yhteishengen olleen "ihan ok". Lisäksi yhteishenkeä kuvailtiin hauskaksi, rennoksi sekä mahtavaksi.

Kaikki haastateltavista kertoivat yhteistyön sujuneen hyvin taidelaitosten henkilökunnan kanssa. Henkilökunnan kerrottiin olleen ystävällisiä ja tarvittaessa avuliaita. Yksi

vastaajista kertoi kommunikaation olleen sujuvaa, kun taas toinen vastaaja korosti henkilökunnalta saatuja epäselviä vastauksia. Taidelaitosten työilmapiiriä seitsemän vastaajista piti positiivisena tai hyvänä. Lisäksi ilmapiiriä kuvailtiin kannustavaksi, suvaitsevaiseksi sekä rennoksi. Yksi vastaajista kuvaili yhden taidelaitoksen ilmapiiriä ”pysähtyneeksi”. Viimeisessä yhteistyötä käsittelevässä kysymyksessä kysyin, miten kesätyönuoret kokivat yhteistyön nuoriso-ohjaajan, taiteilijan/tuottajan tai museojohtajan kanssa. Kolmesta vastaajista kuvaili yhteistyön sujuneen hyvin. Vastaajat kertoivat saaneensa hyviä ohjeita, motivointia sekä tukea. Nuoret kokivat saaneensa tarvittaessa apua sekä ohjausta. Yksi vastaajista kertoi yhteistyön sujuneen huonosti, koska koki, ettei ohjaajia oltu koulutettu tarpeeksi hyvin työtehtävään.

Toiseksi viimeinen kysymys tiedusteli, hakisiko haastateltavat tulevaisuudessa kulttuurialan töihin tämän kesätyökokemuksen perusteella. Kahdeksan vastaajista vastasi kysymykseen ”kyllä”, kun taas neljä vastasi ”ei”. Kieltävästi vastanneiden perusteluissa luki muun muassa, ettei kyseinen työ ollut ”se oma juttu”. Loput haastateltavista vastasi ”ehkä” tai ”en osaa sanoa”. Lopussa haastateltavat saivat kirjoittaa vapaasti muita kommentteja. Tähän kohtaan vastasi seitsemän haastateltavaa. Vastauksissa mainittiin tapahtuman järjestämisestä jäänyt positiivinen tunne, sekä kiitettiin yleisesti projektista. Muutama vastaajista antoi palautetta projektin järjestämisestä. Vastauksissa toivottiin tarkempaa työnkuvaa projektin alusta saakka. Lisäksi yksi haastateltavista koki yhdessä taidelaitoksessa olleen liikaa kesätyönuoria samaan aikaan töissä. Sama haastateltava kehotti ohjaajia asettamaan tavoitteet korkealle, jotta kesätyönuorten motivaation säilyy. Hänen mielestään työ tuntui ”jälki-istunnolta”, vaikka työstä kuuluisi oppia. Loppuun hän lisäsi taidelaitoksella olevan runsaasti potentiaalia, kunhan henkilökunta saataisiin motivoitua.

4 JOHTOPÄÄTÖS

Tässä viimeisessä kappaleessa kerron projektiin osallistuneiden antamasta palautteesta sekä kerron oman mielipiteeni projektin mahdollisuuksista ja haasteista. Pöytäkirjan pääpiirteet nuorten kehitysideoista sekä kyselyn vastauksista. Havaitsemiini ongelmiin pyrin vastaamaan kehitysideoissa. Viittaan kappaleessa MunTaide- projektista tehtyyn haastatteluun sekä annan muutaman kehitysidean vastaavanlaisten pro-

jektien suunnitteluun. Lopussa vielä arvioin omaa työtäni niin nuoriso-ohjaajana kuin tutkimustyöntekijänä.

4.1 Tutkimustyön tulokset

Tutkimustyöni tulokset olen koonnut omista havainnoistani, jotka tein toimiessani nuorten ohjaajana Annantalolla. Olen ottanut myös huomioon nuorille suunnatun kyselyn vastaukset. Omat havaintoni ja mielipiteeni on syntynyt lähinnä projektin aikana.

Nuorille teetettyä kyselyä analysoidessani mietin vastausta tutkimuskysymykseen. Lisäksi pidin mielessäni tutkimustyön tavoitteet. Tutkimustyöhöni merkittävimmät kysymykset liittyivät muun muassa nuorten työtehtävään kohdistuneisiin ennako-odotuksiin ja niiden mahdolliseen muuttumiseen. Suurimmalla osalla vastaajista oli positiiviset odotukset työtehtävästä. Yli puolet vastaajista kertoivat kuitenkin pettyneensä, kun työtehtävä ei ollutkaan pelkkää suunnittelua. Vaikka suurin osa kyselyn vastaajista kertoi olleensa tyytyväisiä ennen töitä saatuun perehdytykseen, haluan silti korostaa kahden vastaajista olleen pettyneitä perehdytykseen epäselvän työnku- van takia. Myös kyselyn avoimessa kohdassa muutama vastaajista sanoi samaa. Tähän ongelmaan tartun kehitysideoita käsittelevässä kappaleessa.

Oliko suunnittelutyö mieluisaa? Kolmasosa kyselyn vastaajista mainitsi sen jakson mieluisammaksi työtehtäväksi. Muita vastaajia miellytti tapahtumanjärjestäminen ja konkreettiset työtehtävät. Projektin tavoitteena oli kehittää nuorten ja taidelaitosten välistä yhteistyötä. Toteutuiko tämä nuorten mielestä? Ainakin kaikkien vastaajien mielestä yhteistyön sujui hyvin. Sujuva kommunikaatio, avuliaisuus ja ystävällisyys on sanoja, jotka nousevat nuorten vastauksista. Ainakin tämän perusteella voidaan sanoa, että yhteistyö on onnistunut.

Olen iloinen nuorten antamasta positiivisesta palautteesta, mutta en kuitenkaan pysty samaistumaan jokaiseen vastaukseen. Esimerkiksi minä en ollut tyytyväinen nuorille pidettyyn perehdytykseen. Se käsitteli lähinnä Helsingin kaupungilla työskentelemistä. Omasta mielestäni MunTaide- projektin idea on hyvä, mutta siitä ei mielestäni riitä mielekästä työtä nuorille kokonaiseksi kuukaudeksi. Kesätyöjakson aikana ohjaamani

nuoret joutuivat esimerkiksi siivoamaan Annantalon sisätiloja, koska projektiin liittyvät ”tehtävät” oli jo siltä päivältä tehty. Nuoret joutuivat jatkuvasti kyselemään, mitä he voisivat tehdä seuraavaksi. Tämä ei mielestäni vastannut nuorten työnimikettä eli tuotantoassistentti. Lisäksi tuntui, että Annantalo ei ollut tarpeeksi varautunut niin moneen kesätyöntekijään. Viiden MunTaide- projektiin osallistuneen nuoren lisäksi Annantalo oli palkannut kaksi muuta nuorta kesätyöntekijää. Käytännössä nuoret tekivät kaikki samoja työtehtäviä. Myös nuorille laaditun kyselyn yhdessä vastauksessa mainitaan kesätyöntekijöiden paljous. Koska nuoria oli niin paljon ja työtehtäviä vähän ilmeni nuorten keskuudessa tylsistymistä ja turhautumista. Osalle nuorista projekti oli ensimmäinen työkokemus. Se ei mielestäni antanut tarpeeksi realistista kuvaa oikeasta työnteosta.

Vaikka projektin päätavoitteet olivat minulla ja projektiin osallistuneilla nuorilla tiedossa, olisin silti kaivannut Annantalolta selkeämpää viestiä heidän toiveistaan esimerkiksi nuorten toteutuksien suhteen.

Projektin ideana oli, että nuoriso-ohjaaja tekisi tiivistä yhteistyötä taidelaitoksen edustajan kanssa. Tarkoituksena oli, että he toimisivat työpareina. Omalla kohdallani tämä ei toteutunut toivomallani tavalla. Ensinnäkin, minulla ei ollut mahdollisuutta suunnitella projektia etukäteen, koska päädyin työtehtävään niin yllättäen. Toiseksi, Annantalon taidelaitoksen edustajalla oli MunTaide- projektin lisäksi niin monta muuta työtehtävää, ettei häneltä riittänyt aikaa meille juuri ollenkaan. Tämä vaikeutti esimerkiksi sitä, kun nuorille heräsi joku kysymys liittyen Annantaloon, johon minä en osannut vastata. Tämä hidastutti projektin etenemistä hurjasti.

Niin kuin luovuutta käsittelevässä kappaleessa aikaisemmin mainittiin, on luovien prosessien ”keinotekoinen kiihdyttäminen” mahdotonta. Siksi esimerkiksi MunTaideprojektissa oli päiviä, kun kaikki luovuus oli jo käytetty eikä mitään voitu tehdä. Lisäksi haluaisin painottaa, ettei luovia projekteja ja niistä syntyviä ongelmia, voida jättää täysin lasten ja nuorten itse ratkaistaviksi. Neljä viikkoa on mielestäni liian pitkä jakso luovalle työskentelylle, koska päivittäin ei voi olla luova.

Tutkimusainestooni kuului myös Helsingin kaupungin kesäksi 2017 palkkaamien kesätoimittajanuorten laatima artikkeli. Nuorten toimittajien jutut julkaistiin MunStadi-

nettisivuilla. Tutkimani artikkelin otsikko oli ”Kesätyö – helppoo ja kivaa? Musiikkitalon MunTaide- projekti kertoo”. Artikkelissa puhutaan myös yleisesti kesätöiden haasteesta. Työnantajille kerrotaan tuottavan päänvaivaa työtehtävien keksiminen sekä nuorten riittävä perehdyttäminen. Kesätyöpaikoissa ilmenee ”tyhjänpanttina istuske-lua”, koska on hankalaa arvioida nuoren työntekijän osaamis- ja tehokkuustaso. Artikkelisiin oli haastateltu Musiikkitalon talous- ja kehityspäällikköä. Hän kertoo nuorten perehdyttämisen olleen hankalaa kiireisen kuukauden, pienen organisaation ja aikai- sempien nuorten kesätyöntekijöiden puutteen takia. Nuoret eivät olleet päässeet työ- yhteisöön halutulla tavalla ja olivat joutuneet työskentelemään vaihtuvissa paikoissa toimistotilojen ahtauden takia. Nuoret olivat haastattelun mukaan kokeneet tämän niin, etteivät he olisi olleet toivottuja Musiikkitalolle. Haastattelun nuoren mukaan sel- keän työnkuvan puuttuminen teki projektin alun ”tahmeaksi”. (Heikkilä 2017.)

Haastateltu talous- ja kehityspäällikkö kertoo Musiikkitalon olleen ennakkoluuloton ja avoin projektista. Nuorten ideoiden toteutumista vaikeutti kuitenkin se, että Musiikki- talon ohjelmasta vastaa myös muut toimijat. Haastateltu kesätyönuori uskoi nuorten asiakkaiden saapuvan Musiikkitalolle, jos siellä järjestettäisiin enemmän heidän mu- siikkimakuunsa sopivia keikkoja. Ongelma oli kuitenkin se, ettei kaikelle tälle toimin- nalle löydy rahoitusta. Haastateltavan mukaan nuorten ideoita on kuitenkin kuunneltu ja hyväksytty. (Heikkilä 2017.)

Pääpointti nuorten palautteessa ja kehitysideoissa on se, että nuoria asiakkaita saa- daan, kun nuoret pistetään itse tekemään. Sana kirii sosiaalistakin mediaa nopeam- min nuorten välisissä keskusteluissa. Sama pointti mainitaan viittaamassani Ei- kävijästä osalliseksi- teoksessa. Nuori toimii linkkinä muihin nuoriin. Konkreettisenä esimerkkinä nuorten järjestämä tapahtuma tai nuorten pitämä kahvila.

4.2 Taidetoimijoiden palaute

Kotkan Merikeskus Vellamossa syksyllä 2017 järjestetyssä tapaamisessa sain kuulla muiden projektiin osallistuneiden ohjaajien raportit. Tilaisuuteen oli kutsuttu kaikki projektin nuoriso-ohjaajat, taidelaitosten edustajat sekä projektin suunnittelijat. Aino- astaan Musiikkitalon edustus jäi uupumaan. Tilaisuudessa sain esitellä myös muille Annantalon nuorten toteuttaman tapahtuman sekä kehitysideat. Tapaamisesta saa-

mani palautteen perusteella pystyy havaitsemaan samojen haasteiden esiintyneen useassa toimipisteessä. Seuraavaksi kerron, mitä ohjaajien esittämistä palautteista nousi esiin.

Kotkan kesätyönuorten ohjaajat kertoivat nuorten tehneen hienoa työtä suuresta vastuusta ja kokemattomuudesta huolimatta. Tapahtuman kerrottiin syntyneen ”tyhjistä nyhjäisten”. Kotkan palautteessa mainittiin myös ”nuorten lähtökohdista” periaatteen toteutuneen hyvin. Haastavaksi koettiin kuitenkin nuorten ikä. *”16-17- vuotiaat nuoret ovat isoa, mutta samalla niin pieniä”*. Lisäksi palautteessa painotettiin nuorisotoimen sekä kulttuuritoimen välisestä yhteistyöstä. Siinä nähtiin potentiaalia ja tärkeyttä. Projektin positiiviksi puoliksi Kotkan ohjaajat nimesivät nuorten vapauden ja vastuun. Projektin avulla tuotiin nuorten tekeminen esiin. Iso vastuu antoi nuorille oppia, jota osaavat varmasti arvostaa tulevaisuudessa. Lisäksi projektin aikana nuorten ja ohjaajien välille syntyi luottamuksellinen suhde. Kritiikkiä ohjaajat antoivat muun muassa projektin tavoitteisiin kuulomattomista asioista. Kesätyöjakson aikana oli jouduttu opettelemaan muun muassa töihin sopivaa käytöstä, muiden huomioista sekä vastuunottoa ja vaivannäköä.

Vastaavanlaisiin projekteihin Kotkan ohjaajat painottivat projektisuunnitelman tärkeyttä. Suunnitelmassa tulisi olla tarkka budjetointi, henkilöresurssin määrä sekä ohjaajien ja nuorten roolien ja motivaation selkeyttäminen.

Mikkelin nuorisotyön antamassa palautteessa kerrottiin MunTaide- projektin potentiaalista vakituisesti toiminnaksi. Tapahtumailta oli saanut paljon kehuja niin tapahtuman esiintyjiltä kuin nuoriltakin. Tapahtuman kävijämäärät kertoivat hyvästä tavoitettavuudesta. Nuoriso-ohjaajan mielestä tapahtuma oli hyvin kytköksissä museoon ja kaupungin nuorten kynnys museoihin lähtemiseen olisi madaltunut. Jatkossa tulisi kuitenkin miettiä tarkemmin projektin tavoitteita. Nuoriso-ohjaaja koki tärkeänä miettiä sitä, millaista oppia työelämäään projekti antaa nuorille. Mikkelin ohjaajat pitivät tavalisten työelämäkäytänteiden opettelua tärkeänä tavoitteena, mutta kokivat sen käyneen mahdottomaksi projektiluontoisessa työssä. *”Emme voi aina etukäteen päättää olla luovia ja tehdä megalomaanisia suunnitelmia päivittäin kello 8 ja 16 välisenä aikana”*. Mikkelin projektin kerrottiin edenneen pyrähdyksissä. Oli päiviä, kun asiat etenivät lyhyessä ajassa paljon, mutta samalla oli päiviä, kun projekti ei edennyt lain-

kaan. Nuoriso-ohjaaja kertoi havainneensa ainakin sen, että tavallisten työelämätaitojen opettelu olisi ollut aiheellista. Nuoriso-ohjaaja uskoi kuitenkin hyvän etukäteissuunnittelun olevan ratkaisu näihin asioihin.

Mikkelin kesätyönuoret olivat antaneet palautetta ohjaajille projektin budjettiin liittyen. Nuoret olivat toivoneet, että käytettävä rahamäärä olisi ollut tiedossa. Se olisi helpottanut projektin alkua ja antanut enemmän osviittaa suunnitteluun.

4.3 Kehitysideoita

Tutkimustyön, eli oman havainnoinnin ja palautteiden analysoinnin tehtyäni keksin muutaman kehitysidean tai lähinnä korjausehdotuksen, joita voitaisiin hyödyntää vastaavanlaisten projektien toteuttamisessa. Ensinnäkin työnimikkeen ja työnkuvan **selkeyttäminen**. Jo hakuvaiheessa saatu selkeä kuva työpaikasta poissulkee kaikki turhat olettamukset nuorissa. Työnimikkeen tulee myös konkreettisesti kuvata työtehtävää.

Selkeyttä tarvitaan myös kulttuuritoimijan toiveisiin. Vaikka projektin ideana oli antaa nuorille täysin vapaat kädet toiminnan suunnitteluun, voisi kulttuurilaitokselta silti tulla jonkinlainen toive, mitä he nuorilta odottavat. Ei liian konkreettisia esimerkkejä, mutta suuntaa antavia. Lisäksi toivon selkeyttä työtehtäviin. Ne tulisi miettiä hyvissä ajoin ja niin että ne liittyisivät projektin tavoitteisiin. Työtehtävien tulisi myös lukea kirjallisena, jotta niihin voitaisiin palata, jos ketään taidelaitoksen edustajaa ei ole paikalla.

Jos taidelaitoksissa toivotaan olevan nuorten suunnittelemaa ja toteuttamaa toimintaa esimerkiksi kesällä, tulee suunnittelun alkaa jo **aikaisin keväällä**. Yhden kuukauden aikana on haastavaa suunnitella, markkinoida ja toteuttaa laadukkaasti.

Mielestäni tämänkaltaisiin projekteihin riittää **pienempikin määrä nuoria**. Eli palkattujen kesätyöntekijöiden määrää tulisi laskea taidelaitoksissa, mikäli toteutetaan jotain luovaa projektia.

Motivoituneet ohjaajat, jotka ovat sitoutuneet auttamaan. Motivoitunut ohjaaja motivoi myös nuoria. Ohjaajilla ei tulisi olla muita työtehtäviä projektin aikana. Näin taa-

taan täydellinen läsnäolo nuorille, jotka saattavat vaatia kysymyksiinsä vastauksia. Lisäksi nuoriso-ohjaaja ja tuottaja työpariasetelma tulee saada toimimaan. Työparin roolit tukevat ja täydentävät toistensa ammattitaitoa.

Mielestäni on tärkeää kirjata ylös ja kerrata projektiin osallistuvien ”**aikuisten**” roolit. Mitkä ovat nuoriso-ohjaajan tehtävät ja mitkä taidelaitoksen edustajan tehtävät? Näin mitään tehtäviä ei jää tekemättä, jos toinen luuleekin tehtävän kuuluvan toiselle. Nuoriso-ohjaajan tärkeimpinä tehtävinä on tukea ryhmän rakentumista ja huolehtia nuorten henkisestä ja fyysisestä turvallisuudesta. Lisäksi hän on paikalla ja apuna ryhmän sisäisissä ongelmatilanteissa. Taidelaitoksen edustajan, tässä tapauksessa tuottajan rooleihin kuuluu projektin resurssien kartoitus ja aikataulun suunnittelu. Lisäksi tuottajan tulisi toimia kulttuurilaitoksen äänenä. Kertoa toiveet, esitellä tilat ja tarvikkeet sekä olla aktiivisesti läsnä kysymysten herätessä.

Ehdotan **kattavampaa perehdytystä** perus työtavoista. Monelle 16-17- vuotiaalle kesätyö on se ensimmäinen kokemus työnteosta. Mielestäni luovassakin projektissa pitää käyttää se tarvittava aika perus työtapojen opetteluun. Esimerkiksi miten töihin pukeudutaan ja miten lounastauko tulee käyttää.

Perehdytystä tulisi saada myös tapahtumanjärjestämiseen. Tutkiessani kulttuurista nuorisotyötä, tuli eteeni Tampereen nuorisotyöläisten visio tulevaisuudesta. Tapahtuman järjestämiseen liittyvä kurssi olisi myös relevantti MunTaide- projektin kaltaisissa projekteissa. Vastaavissa projekteissa, nuorten järjestäessä tapahtumaa, tulisi työsopimukseen kuulua pakollinen tapahtumanjärjestäjän kurssi. Kurssi voisi sisältää yleistä infoa tapahtuman tuottamisesta. Lisäksi kurssilla voitaisiin käydä läpi tapahtumien viestintää, markkinointia, lupia ja turvallisasioita. Esimerkiksi turvallisuuteen ja lupiin liittyy niin monta asiaa kuten pelastussuunnitelma, poliisin ilmoitus, ensiapu ja jätehuolto. Itselleni ainakin tuli aika ”kädetön” olo kun tapahtuman suunnittelun yhteydessä nuoret esittivät kysymyksiä, joiden vastaamiseen minulta ei löytynyt ammattitaitoa.

Löysin myös Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskuksen vuonna 2008 laatiman Tapahtumatuottaja julkaisun. Aineisto on tehty Nuorten osallisuuskeskus Avaran materiaaleista. Avaran tavoitteena on kasvattaa nuorista yhteisöllisen ja demokraattisen

toimintakulttuurin asiantuntijoita ja antaa nuorille uskoa omiin mahdollisuuksiinsa vaikuttaa. Julkaisu on suunnattu nuorten kanssa työskenteleville aikuisille. Julkaisu sisältää koulutuksen, jonka tavoitteena on tarjota käytännön tiedot ja taidot tapahtumantuotannosta, opettaa tiimityöskentelyä, voimaannuttaa, antaa onnistumisen kokemuksia ja rohkeutta. (Lankinen 2008, 6-11.) Julkaisu on todella selkeä ja koulutus etenee johdonmukaisesti. Voisin hyvin kuvitella hyödyntäväni tätä opusta ohjatesani tapahtumaa suunnittelevaa nuorisoryhmää.

Viimeisenä kehitysideana on **seuranta**. Taidelaitoksilta voitaisiin kysellä vuoden tai kahden vuoden kuluttua, onko nuorten toteutuksista ja kehitysideoista jäänyt pysyviä ja toimivia konsepteja. Lisäksi voitaisiin tiedustella, onko kulttuurilaitos jatkanut nuorten kanssa työskentelyä ja millä tavoin.

4.4 Lopuksi

Opinnäytetyöni on ollut pitkä prosessi, opintovapaan päätyttyä talvella 2017 ja sen jälkeen päivätöiden viedessä suurimman osan ajastani. Nuoria käsittelevää opinnäytetyötä on ollut haastavaa tehdä työskennellessäni täyttä päivää alakouluikäisten lasten parissa. Lisäksi irtautuminen muista opiskelukavereista, lehtoreista ja koko korkeakoulumaailmasta on tuntunut hankalalta. Haasteekseni osoittautui tukiverkoston puute. Jos opinnäytetyötä tehdessäni esiin nousi joku haaste, piti sen selvittämiseen käyttää todella paljon aikaa. En koe olevani vahvimmillani täysin itsenäisessä opiskelussa.

Vaikka itse arvioitava projekti on jo yli vuoden takainen, en koe sen vaikuttaneen negatiivisesti opinnäytetyöhöni. Työ on silti hyödyllinen vastaavia projekteja silmällä pitäen. Koen ajan kulumisen hyödylliseksi. Esimerkiksi keväällä 2018 projektin taidelaitoksille tekemäni tiedustelut antoivat hyvää ja relevanttia sisältöä opinnäytetyöhöni. Ajan kulumisen auttoi myös minua löytämään tutkittavasta asiasta uusia kulmia ja kehitettävää. Toisaalta tutkimusmenetelmänä käyttämäni kyselyn kysymykset eivät vastanneet kauhean hyvin päivitettyyn tutkimuskysymykseeni.

Arvioidessani itseäni nuoriso-ohjaajana MunTaide- projektissa koen toimineeni aloitteellisesti ja tarmokkaasti. Tartuin asioihin päättäväisesti ja huolehdin että suunnitel-

mat toteutettiin sovitusti. Vastuullisesta työtehtävästä nuorten lähiesimiehenä sain valtavasti kokemusta ja itseluottamusta tulevaisuuden töitä varten. Sain kehuja myös Annantalon johdolta, mikä tietysti tuntui erittäin hyvältä. Sain työtehtävästä erittäin kattavan kuvan Helsingin kaupungin kulttuurisesta nuorisotyöstä, mikä vahvistaa haluani työllistyä Kaupungin Nuorisopalvelussa vielä jonain päivänä.

Seuraan aktiivisesti kulttuurisen nuorisotyön kehittymistä ja siitä käytävää keskustelua. Mielenkiintoista nähdä mihin suuntaan se etenee. Olen esimerkiksi usein yhteydessä Hapen työntekijöihin ja kyselen tulevista projekteista. Esimerkiksi nyt on kehitteillä vapaaehtoiseen perustuva ”Nuoret taidevaikuttajat” ryhmä, joka toimisi harrastusperiaatteella. Ryhmän tehtäviin kuuluisi esimerkiksi kehittää Amos Rexiin nuorten toimintaa esimerkiksi järjestämällä näyttely. Ihana ajatus, että MunTaide- projekti jatkaa eloaan erilaisissa muodoissa.

LÄHTEET

#munmuseo 2016. Viitattu 25.4.2018. <http://munmuseo.munstadi.fi/>

Annantalo 2018. Viitattu 8.9.2018. <http://www.annantalo.fi/>

CCE – Creativity Culture & Education 2018. Viitattu 8.9.2018.
<https://www.creativitycultureeducation.org/our-story/>

Collard, Paul 2018. CCE – creativity, culture & education. Viitattu 25.4.2018
<https://www.creativitycultureeducation.org/wp-content/uploads/2018/04/Creative-Culture-and-Education-Brochure.pdf>

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2000. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Vastapaino.

Harjun nuorisotalo 2018. Viitattu 8.9.2018. <http://harju.munstadi.fi/tietoa-meista/>

Hattumedia 2018. Viitattu 8.9.2018. <http://hattumedia.munstadi.fi/>

Heikkilä, Alina 2017. munstadi.fi Kesätyö – helppoo ja kivaa? Musiikkitalon MunTaide-projekti kertoo. Viitattu 25.4. 2018. <http://munstadi.fi/mun-taide/>

Helsingin kaupunginvaltuusto 2018. Viitattu 8.9.2018.
<https://www.hel.fi/static/liitteet/kanslia/saannot/hgin-hallintosaanto-2018-06-13.pdf>

Kaupungin kanslia 2016. Uudistuksen perusinfo. Viitattu 9.9.2018
<https://www.hel.fi/static/helsinki/liitteet/johtamisuudistus-syksy.pdf>

Jokipii, Jaakko & Alatalo, Juha & Tiusanen Marko 2014. Ei yksi tila, vaan kaikki tilat ja 7 muuta ehdotusta kulttuuriseen nuorisotyöhön kaupungeissa ja kunnissa. Oulu: Oulun kaupunki, sivistys- ja kulttuuripalvelut.

Katutaide Helsinki 2018. Viitattu 8.9.2018. <http://katutaidehelsinki.fi/artistipankki-ja-taustatekijat/katutaidetoimisto-supafly/>

Kiilakoski, Tomi. Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) 2007. Nuorisotyötä on tehtävä – Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Kotkan Merikeskus Vellamo 2018. Viitattu 8.9.2018.

<https://www.merikeskusvellamo.fi/FI>

Kulttuuri- TET 2015. Mikä ihmeen kulttuuri- TET?. Viitattu 25.4. 2018.

<http://kulttuuritet.munstadi.fi/>

Kuntalaki (410/2015)

Lankinen, Mari 2008. Tapahtumatuottaja – ryhmätyöskentely, vastuun kantaminen, onnistumisen kokemukset. Helsinki: Kalliolan nuoret ry.

Laurio, Ulla 2014. Kulttuurinen nuorisotyö. Helsinki: Nuori Kulttuuri- säätiö.

Lindholm, Arto 2015. Ei- kävijästä osalliseksi – osallistuminen, osallistaminen ja osallisuus kulttuurialalla. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Manninen, Antti 2015. Ei- kävijästä osalliseksi – osallistuminen, osallistaminen ja osallisuus kulttuurialalla. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Merisaari, Tuike 2008. Tietoa, kokemuksia, elämyksiä – lasten ja nuorten osallistumisen kehitysyhteistyöjärjestöjen toimintaan. Lahti: Plan Suomi- säätiö.

Mielonen, Miki 2016. Toimintakertomus. Helsinki: Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus.

Mikkelin taidemuseo 2018. Viitattu 8.9.2018.

<https://www.mikkeli.fi/sisalto/palvelut/kulttuuri-ja-kirjasto/mikkelin-kaupungin-museot/mikkelin-taidemuseo>

Museum as toolbox 2016. Viitattu 8.9.2018.

<http://www.museumastoolbox.eu/home/museum-as-toolbox/>

Musiikkitalo 2018. Viitattu 8.9.2018. <https://www.musiikkitalo.fi/fi/artikkelit/tervetuloa>

Mäenpää, Panu 2014. Kulttuurinen nuorisotyö. Helsinki: Nuori kulttuuri- säätiö.

Narri 2018. Mikä Narri? Viitattu 8.9.2018. http://narri.munstadi.fi/mika_narri/

Nuorten Helsinki 2009. Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus.
http://nk.hel.fi/tiedostot/Yleisesite_FIN_web.pdf

Nuorisolaki (1285/2016).

Nuorisoneuvosto 2018. Viitattu 8.9.2018. <http://ruuti.munstadi.fi/nuorisoneuvosto/>

Nuorisopalvelut 2018. Tietoa Nuorisopalveluista. Viitattu 8.9.2018.
<http://munstadi.fi/info/tietoa-nuorisopalveluista/>

Pekola, Jenni & Brusi, Piritta 2014. Kulttuurinen nuorisotyö. Helsinki: Nuori kulttuurisäätiö.

Uusikylä, Kari 2008. Tietoa, kokemuksia, elämyksiä – lasten ja nuorten osallistuminen kehitysyhteistyöjärjestöjen toimintaan. Julkaisu 4/2008. Lahti: Plan Suomi Säätiö.

Värkkäämö 2018. Viitattu 8.9.2018. <http://happi.munstadi.fi/toiminta/varkkaamo/>

LIITTEET**KYSELYLOMAKE**

Vastaa kysymyksiin kokonaisilla lauseilla, ranskalaisilla viivoilla tai piirroksilla. Kiitos!

Mitä tiesit Annantalosta etukäteen?

Mistä kuulit kesätyöpaikasta?

Mikä sai sinut hakemaan kyseistä kesätyöpaikkaa?

Mitä mieltä olit kevään haastattelu tilaisuudesta?

Mitkä olivat ennako-odotuksesi työtehtävästä?

Muuttuivatko odotuksesi työnteen aikana ja miten?

Saitko riittävästi perehdytystä työhön töiden alkaessa? Jos et, niin mikä jäi uupumaan?

Mikä työtehtävistä oli erityisen mieluisa? Miksi?

Missä onnistuit mielestäsi erittäin hyvin kesäkuun aikana?

Tunsitko muita kesätyönuoria entuudestaan?

Miten kuvailisit Annantalon kesätyönuorten yhteishenkeä?

Miten yhteistyö sujui Annantalon henkilökunnan kanssa?

Miten kuvailisit Annantalon työilmapiiriä?

Entä miten yhteistyö sujui nuoriso-ohjaajan kanssa?

Tämän kesätyökokemuksen perusteella, hakisitko tulevaisuudessa kulttuurialan töitä?

Muita kommentteja?